

MAGYAR LAP

+ 3 lei

Taxa postală plătită la aprobării Dir. Gen. P.



Ngs. Ramaszetter
UNGARIA Disztér 1-2.

BUDAPEST

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 159 (1601) szám * Kedd, 1937 augusztus 17

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Országszerte nagy ünnepségekkel ülték meg a tengerészeti napot

II. Károly király ígéretet tett a constantai ünnepen a tengeri haderő fejlesztésére

Bucuresti. Saját tud. Az egész országban megünnepelték vasárnap az ugynevezett „tengerészeti napot”. Az Országos Tengerészeti Liga rendezte meg az ünnepségeket, amelyeknek során minden templomban ünnepi istentisztelet volt, majd később a Liga rendezésében más ünnepségek következtek.

Ebből az alkalomból Constantán is megtartották a szokásos nagyszabású tengerészeti ünnepséget, amelyen Franciaország is képviseltette magát. Óriási tömegek vonultak ki az ünnepségre és a kormány tagjai teljes számban megjelentek. Ófelsége II. Károly király Mihály nagyvajda társaságában érkezett meg és mindenekelőtt Tatarescu miniszterelnök, Bălănescu altengernagy és Radu Irimescu légügyi és tengerészeti miniszter társaságában meglátogatta a „Vauban” francia hadihajót és fogadta a francia hajók parancsnokának tisztelgését. Kilenc óra után Ófelsége a Regina Maria hajó fedélzetére ment és itt a Tedeum után Bălănescu altengernagy mondott beszédet. Délben Constanta város adott bankettet, amelyen Radu Irimescu üdvözölte Ófelségét.

Válaszában II. Károly király a tengerészet jelentőségéről beszélt s kijelentette, hogy a jövőben gondja lesz a tengerészet fejlődésére.

A spanyol nemzeti hadsereg újabb előnyomulása Santander felé

Franco tábornok maga vezeti az új hadműveleteket. — Már negyven községet foglaltak el az előnyomulással

Salamancából jelentik: A spanyol nemzeti főhadiszállás jelentése szerint a nemzeti csapatok elfoglaltak a santanderi arcvonalon huszonkét községet és sikeresen nyomulnak előre Santander felé. A vörös csapatok alig fejtenek ki ellenállást. Az utóbbi napokban ezer milicista pártolt át a nemzetiekhez.

Salamancából jelentik: A santanderi arcvonalon maga Franco tábornok állt a spanyol

TENGERÉSZETI ÜNNEP ORADEÁN.

Oradea. Saját tud. A tengerészek vérszentjének ünnepén, a hatodik hadosztály sikerült ünnepséget rendezett a városi strandon. Sajnos, a tikkasztóan meleg nyári vasárnapot estére nagy eső rontotta el, azonban ekkor már közönséggel telt volt a városi strand. A sportünnepség mellett vízipóló bemutatókat rendeztek. Drimba ezredes katonai előképzőseinek gyakorlata nagy tapsot váltott ki. Este tüzijáték szórakoztatta a közönséget, amely a rossz idő ellenére lelkesen nézte a szép mutatványokat.

A liberális párt országos állandó választmányára nagyérdekességű ülést tart

Az ülésen válaszol Tatarescu miniszterelnök arra a kérdésre, miért maradt tovább is kormányon

Bucurestiből jelentik: A kormány tagjai Franasovici közlekedésügyi miniszter kivételével hétfőn délelőtt visszatértek Constantából, ahol a tengerészeti ünnepségeken vettek részt. Tatarescu miniszterelnök a fővárosba való visszaérkezése után azonnal megkezdte munkáját és hasonlóképpen lázas munkába kezdtek a kormány többi tárcavezetői is. Ezen a héten ugyanis a kormány kidolgozza egész őszi és téli munkatervét, amelyet véglegesen a hét folyamán tartandó minisztertanácson állapítanak meg.

A liberális párt kebelében máskülönből érződő nyugtalanság észlelhető. A kormányon való visszamaradásnak a ténye nem nyugtatta meg egyformán a párt minden vezetőségi tagját.

Sokaknak ugyanis az a felfogásuk, hogy a Tatarescu-kormánynak most feltétlenül vissza kellett volna vonulnia.

A liberális párt által eddig elért eredmények e felfogás szerint annyira kielégítőek, hogy nem szabadna tovább kockáztatni a párt

jó hírnevét. Így az a furcsa helyzet állt elő, hogy a kormány és a liberális párt között véleménykülönbség merült fel. A kormány ugyanis Tatarescu döntő szavára hallgatva, tovább is helyén akar maradni, a párt pedig vissza akar vonulni jól megérdemelt ellenzéki nyugalomba. Egyébként a párt egyes szervei is már az ellenzékbe vonulásra rendezkedtek be és így ezeket váratlanul érte a további maradás ténye.

Az így tapasztalható idegesség levezetésére a liberális párt állandó választmányára ülést tart. Ezt az ülést már szombaton meg akarták tartani, de utolsó pillanatban Brătianu Dinu pártelnök azzal halasztotta el, hogy elfoglaltságára való tekintettel nem jelenhetik meg az értekezleten. Ezért a párt állandó választmányi ülést, melyen szóba kerülnek az összes időszerű belpolitikai kérdések, ma, kedden tartják meg. Az ülés során átcsoportosítják az egyes tagozatok vezetőségeit is és több helyre új vezetőket neveznek ki. Hasonlóképpen itt óhajtja kifejteni részletesen Tatarescu miniszterelnök azokat az okokat is, melyek őt a kormányon való visszamaradásra készítették.

nemzeti csapatok élére. A nemzetiek ezen a szakaszon nagyarányú támadást intéztek a köztársasági vörös csapatok ellen s újabban már 40 községet foglaltak el és 70 kilométerre nyomultak előre. Franco tábornok csapatai nemcsak sok hadianyagot, hanem igen fontos okmányokat is zsákmányoltak. Ezek az okmányok a köztársasági vörös csapatok haditerveit tartalmazzák.

Salamancából jelentik: A spanyol polgárháború döntő fordulóhoz érkezett. A santanderi vonalon Franco hatalmas offenzívájában két olasz hadosztály is részt vesz. A nemzeti csapatok több köztársasági vörösrepülőgépet lelőttek és hét kilométerre vannak Rajnoza városától.

A VÖRÖSEK TEHERMENTESÍTŐ ELLEN-TÁMADÁSA MADRID KÖRNYÉKÉN

A köztársasági hadvezetőség az északi harcát mentesítése céljából offenzívát kezdett Madrid környékén. Brunete városka állítólag a vörös csapatok kezébe visszakerült, de a kölcsönös ágyútűz a várost teljesen romhalmazzá változtatta.

SPANYOL-KATALÁN ELLENTÉTEK

Párizsból jelentik: Valenciából, Barcelonából és Madridból egyidejűleg érkezett hírek beszámolnak arról a találkozásról, ami pár nappal ezelőtt történt a valencia kormányelnök és a katalán külön kormány elnöke között. Annakidején már hírt adtunk e találkozásról, mely az akkori közlések szerint azért történt, hogy a valenciai kormányelnök a Largo-Caballero anarchista főkelésével szemben Katalániában akart támogatást találni. Azonban a Negrin (valenciai kormányelnök), Prieto (valenciai mérsékelt szocialista miniszter) és Companys (katalán elnök) közötti megbeszélések nem végződtek a várt eredménnyel, hanem inkább veszekedéssé fajultak. Negrin heves szemrehányásokat tett Companys-nak, hogy a katalánok az aragoniai fronton nem segítettek ez okozta az ottani súlyos vereségeket. Erre Companys azt vágta vissza, hogy Katalónia szabad és független s Valencia iránt semmi szolidaritással nem tartozik.

A „Journal” közli, hogy Katalániában mind nagyobb a Valencia-ellenesség, s a külföldi újságírókat is rendre kiutasítják, vagy éppen kényszerítik a rendre kiutasításra. Így jártak legutóbb a londoni „News Chronicle” (kommunista lap) és a „Manchester Guardian” (konzervatív lap) levelezői, ugyszintén a genfi sajtószerződés és a belga lapok egyik megbízottja. A stockholmi „Socialdemokracia” című lap barcelonai tudósítója is nyomtalanul eltűnt.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Jégesős és zivataros orkán pusztított Magyarországon és Ausztriában

Háromcentiméter átmérőjű jég verte el a gyümölcsstermést.
Hat kirándulót megsebesítettek a jégdarabok

Budapestről jelentik: Vasárnap Közép-Európa több országában hatalmas orkán vonta végig Magyarországon főleg Budapest, Eger és Gyöngyös vidékén volt hatalmas jégesős. Eger környékén 3 centiméter átmérőjű jégdarabok zuhantak a földre és rendkívül nagy károkat okoztak a gyümölcsösben. A felhőszakadás több, mint egy órahosszat tartott. A vihar a telefonösszeköttetést is erősen megromlaltta, úgyhogy estig nem sikerült megállapítani, vajjon az anyagiakon kívül emberéletben esett-e kár?

A leghevesebb erővel, Pásztón, Gyöngyöspatonán, Domsztlón, Szurdokpüspökön, Szű-

csin és Rózsaszentmártonban zúgott végig az orkán. Ezekben a községekben

tizenhét ház tetejét lesodorta és károkat okozott épületekben, állatokban, sőt embereken is.

Gyöngyösön a püspöki határt sújtotta legerősebben a vihar, a kárt itt 25—30 százalékra becsülik. A Mátrában ugyancsak jégesővel, zivattal kísért orkán söpört végig.

A jégdarabok hat kirándulót megsebesítettek,

úgyhogy Gyöngyösre kellett őket szállítani és itt részesültek első segítségben.

Ausztria vasúti forgalmát megbénította a vihar

Bécsből jelentik: Szombaton és vasárnap olyan orkán dühöngött egész Ausztriában, főleg Tirolban és a stájer hegyek között, hogy az országúti, vasúti és telefonforgalom igen sok helyen megbénult.

Az arlbergi vonalon megszakadt a közlekedés, amelyet huszonnégy órán keresztül kerülő úton, Münchenen át bonyolítottak le. A közlekedés megszakítását az okozta, hogy Zierl

mellett a felhőszakadás alámosta a vasúti síneket és

egy személyvonat kisiklott. A balesetnek negyven sebesültje van.

de a sebesülések szerencsére túlnyomóan nem súlyos természetűek. A vihar igen nagy értéket pusztított el, épületekben, közművekben egyformán nagy a kár, de hogy mekkora, ezt eddig felbecsülni még nem sikerült.

Gép, vagy ember?

Irta: Kinizsi Andor

A társalgás, nem tudom, hogyan: a gépek és az ember örök harcára tevődött át. Komoly férfiak, csevegő asszonyok vitatkoztak a kérdéssel, de nem tudtunk zöldágra vergődni. Az egyik rajongott a gépkultúráért, a másik halálisan gyűlölte.

— A gép lassan megöli az embert! — mondotta ellentmondást nem tűrő hangon a szemüveges orvos. — Most nemcsak a tankok és harci repülőgépek borzalmas pusztításaira gondolok, de itt van az autó, motorkerékpár, villamos, bicikli: mennyi halálos balesetet okoztak már!

— Nincs igaza, — csicseregett a fiatal felesége. — Ezt pont magának nem volna szabad mondani, aki Röntgen-készülékkel dolgozik, bonyolult műszerekkel, amelyek nélkül sohasem fejlődött volna idáig az orvosi tudomány.

— Icának igaza van! — szólt bele a vitába egy csinos hölgy. — Vegyük csak a varrógépet, a szövőgépet, a gőzkazánt, a villamos motorokat, vagy akár a rotációt is. Hol volnának ezek nélkül? Ma már gáz- vagy villamos-tűzhelyen főzünk és éppen most olvastam két szellemes találmányról. Az egyik pillanatok alatt meghámozza a krumplit, a gyümölcsöt és olyan alakúvá vágja, amilyenre akarom, a másik pedig puhává teszi a legkeményebb húst is. Egyszerű kis prés az egész, amelyben számtalan hegyes tű szúrja keresztül a kemény húst, anélkül, hogy az ízéből bármi is elvesznék...

Ebben a pillanatban megszólalt a telefon.

— Látják, itt van ez is! — csillant fel az

orvos szeme. — Ördögös jószág, ami ellen lehetetlen védekezni. Ha pihenni akarok otthon, hát megparancsolom a szobalánynak, hogy ne bocsásson be senkit sem. A telefont kénytelen vagyok fogadni. A legudvariánabb találmány az egész világon: mindenütt utólr. a legkellemesebb beszélgetésbe is belezörög, álomból kelt fel, polip-karjaival utánam jön a klubba, kávéházba, bálba. Nem lehet előle elmenekülni.

Egy percére csönd lett. Azután a jogász megszólalt:

— Talán ebben igazad van, de egyébként... Mennyi bűn és gazság felderítetlenül maradna, ha nem volna telefon, sebes gépkocsi, távíró és rádiókörzés, ha a rendőrségnek nem állna rendelkezésére olyan tökéletes apparátus, amivel a hajszál súlyát is meg tudja mérni!

— Ne feledd el azonban — kelt orvosbarátja védelmére a kereskedő —, hogy ugyanakkor a bűn és háború fegyverei is tökéletesedtek. Ma háboríthatatlanul kószálhat városok felett idegen repülőgép, röpecdulat dobhat le vagy akár bombát is és képtelen vagy ellene védekezni. A kasszafűrók precíz műszerekkel, percek alatt kifosztják a legvédtettebb páncélszekrényt is és ha a bűnügyi hatóságok műszerei pompásak, ugyanolyan prima eszközökkel dolgozik az ellenség, a támadó is.

— Igen, a gép megöli az embert! — mondta már másodszer az orvos.

Ekkor, mint valami panaszos, síró gyermek-sikoltás, vékony szirénahang jajdult be az utcáról. Azután újból egy és még egy.

— Pardon, egy pillanatra... — mondtam és az újságírói kötelességgel feleltem a telefonkagylót Letárasztam a tűzoltók számát.

— Nagy háztűz! — hangzott a felelet.

Felálltunk és az ablakhoz mentünk. Ujabb

* **Szenvedő beteg asszonyok** már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel is könnyű, lágy bélkiürülést érhetnek el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Az orvosok ajánlják.

Katolikus franciák országreszünkben

Mexikó romániai követe a sibiui római katolikus templomban

Sibiuból jelentik: Az Amicitie Catholique Francaise VI. külföldi látogatását Romániába rendezte meg harminckét résztvevő taggal. Az egyesület célja, hogy a világ katolikuságának helyzetét tanulmányozza és a szerzett tapasztalatokat otthon értékesítse, egyúttal pedig a francia katolikusok üdvözlését az egész világba szétvigye. A közület székhelye Strassburg, ahonnan központi igazgató irányítja a szervezkedést. Az ideai tanulmányutak csütörtökön kelték át országreszünk határán és Oradeán meg Clujon keresztül szombaton délután az 5 óras cepsamici gyorssal érkeztek meg Sibiuba. Az állomáson az egyházi, katonai és polgári hatóságok 2—2 kiküldöttje és ezrekre menő várakozó fogadta őket. A város üdvözlését Csénykey Agoston káplán fejezte ki francia nyelvű beszédével, amelyre az egyesület központi igazgatója, T. Dassandu jezsuita atya válaszolt. A katonazenekar a francia nemzeti dalt és kézzelben román királyhimnuszot játszott, miután a vendégek lakóhelyeikre pihenni vonultak. Nagyboldogasszony ünnepén a főtéri római katolikus plébánia-templomban ünnepélyes szentmisét hallgattak, majd szakavatott vezetéssel megtekintették a város bőséges látványait s hétfőn szentmisehallgatás után Sinaia felé indultak a gyorsvonathoz csatolt különkocsikban. A rendezés sima és előkelő lefolyásában főleg a városháza, a strázsaság és a római katolikus plébánia fáradt sokat.

A francia vendégjárástól függetlenül, szintén az elmúlt hét szombatján látogatott Sibiuba harmadmagával magánjellegűen Mexikó új romániai teljhatalmu minisztere, Vincent Gonzalez. Egyenesen a római katolikus plébániára hajtatott és a templomban negyedórás szentségimádást végzett. Majd utívezetővel a kezében, élénken érdeklődve, Blazsek Róbert, a Terez Árvaház igazgatója és Csénykey Agoston káplán vezetésével megtekintette a plébánia-templomot és szűkebb környékét. Vasárnap az ünnepélyes nagymisén való részvétel után gépkocsin visszatért a fővárosba.

sikoltás tör fel.

Lent, a némává és mozdulatlaná dermedt utcán nagy, vörös fényű autó száguldott végig. Kemény csákós, hideg arcú tűzoltók ültek rajta, sokan útközben kapták magukra fehér viaszos-vászon köpenyeiket. A hatalmas autó sírva, bömbölve vitte az embereket egy ropogva égő épület felé, ahol gépei, kényelme és társai közé beszorítottan most őt, tíz vagy harminc gyenge embertárs várhatta a szabaddító menekvést.

S az autó rohant. A villamosok, gépkocsik, autóbuszok egy intésre megálltak, nagy polip-hálózatában idegesen csenghetett össze-vissza a telefonok riadt segítségkiáltása: — S. O. S!! Jöjjetek, menteni!

Valahol ekkor már hatalmas létrák kuszak magasba, pergett a víztömlő dobja, amint hihetetlen sebességgel futott le róla a vastag kigyó, hogy egy perc múlva, belekapcsolódva a vízvezeték gépezetébe, okádni kezdje a vizet. Emberek rohantak füstön, lángon és roppanó eresztékeken át, biztos öklök ragadták meg a csákányt és míg bent, a megsemmisíteni készülő falak közt elszakadt a telefon huzalja, kiégett a biztosíték és eltörött a gázcső, láng kapott bele az írógép, a varrógép, a legfinomabb orvosi műszer küllői közé, rombolva mindent, ami szép, ami drága és ami jó... az Ember ott állt a maga félelmetes nagyságában és lelki erejében a lángözönben és — precízen, keményen, pompásan működött!

Talán erre gondoltunk mindnyájan, a nyitott ablaknál, megrendülve és rádöbbenve az örök igazságra, amit a kicsi asszony sóhajtott el:

— Az Ember győzni fog!

És nem beszélünk többet a lelketlen, lehetetlen gépről...

A japán minisztertanács a külföldi államoknál bejelentette a sanghai második háborút

Kinai csapatok bevonulása Sanghai északi állomására. Borzalmas hatású bombázás a város európai negyedében

Tokióból jelentik: A japán kormány aug. 13-án Tokióban rendkívüli minisztertanácsi ülést tartott, melyről hivatalos jelentést is adott ki és ezt a hivatalos jelentést a követéségek útján minden olyan állammal közölte, amely diplomáciai összeköttetésben van Japánnal. Az illető hivatalos jelentés tulajdonképpen az 1932-ik évi (Mandzsúria elfoglalásakor kötött) japán-kinai egyezmény megsértése elleni tiltakozás. Akkor ugyanis a mandzsúriai japán foglások miatti ellenhatásként szintén Sanghaiban kezdődött egy újabb japánellenes kínai háború, mikor a kínai 19. hadsereg a Sanghaiban levő japán negyedre támadott. Japán pedig a tenger felől való csapatzállítással a kínai támadásnak ellenállott. Az akkori háborus állapotot Amerika, Anglia, Franciaország és Itália közbelépésére egy fegyverszüneti egyezményvel megszüntették, s annak értelmében Kínának Sanghaiban nem szabad katonát tartania.

Most a kínaiak az északkeleti japán foglások elleni felvonulásuk során Shanghait ismét hadműveleti ponttá tették. Azzal indokolták ezt az eljárásukat, hogy Japán a tenger felől Sanghaion keresztül csapatszálítással fenyegeti Kína déli részét, s így ennek ellensúlyozására a kínai hadseregnek éppen Shanghainál kell gátat vetnie. Így történt, hogy a kínai hadsereg az 1932. évi egyezmény ellenére bevonult a Shanghai francia és nemzetközi negyedétől északnyugatra elhúzódó Csapej városrészbe, s ott az északi pályaudvart is megszállotta. Ezzel előállt a második shanghaii háború bevezetése.

A RENDKÍVÜLI MINISZTERTANÁCSI ÜLÉS HIVATALOS KÖZLEMÉNYE.

Tokióból jelentik: A diplomáciai uton az összes külföldi államokkal közölt hivatalos jelentés a következőket mondja:

A japán kormány az úgynevezett ojamai incidens óta, amelynek, mint emlékeztetés, egy japán tengerészalstiszt életét vesztette, a leggondosabban ügyelt az önmérséklés megőrzésére és a teljes tárgyilagosságra; ily módon meg akarta akadályozni azt, hogy a sanghaji helyzet alakulása veszélyeztesse a békét és a rendet. Kína azonban lábbal tiporja a fegyverszüneti szerződést és kihívó magatartást tanúsított, amikor rendes csapatait Sanghajba rendelte.

Japán éppen ezért indítványt tett a fegyverszüneti bizottság összeállítására és felkérte a kínai kormányt, álláspontjának felülvizsgálására. A nagyhatalmak ugyanezt cselekedték. Mindeme lépésekre való tekintet nélkül kínai csapatok behatoltak a fentebb említett egyezményben körülhatárolt területekre és így a sanghaji béke és rend

válságos helyzetbe került. A japán kormány augusztus 13-i ülésén a feszült helyzetre való tekintettel foglalkozott a helyzet komolyrafordulása esetén teendő intézkedésekkel. Noha Kína egyedül felelős a helyzet rosszabbodásáért, a japán kormány foly-

A kínai hadügyminisztérium válaszol. — A japán hódító szándékkal szemben önvédelmi jogára hivatkozik. — A kínai minisztertanács a Népszövetséghez fordul

Sanghajból jelentik: A kínai hadügyminisztérium vasárnap szintén érdekes hivatalos közleményt adott ki, amely többi között ezeket mondja:

— Tekintettel a japán részről megnyilvánuló hódító szándéokra, a kínai kormány arra kényszerül, hogy megtegye a szükséges védelmi intézkedéseket. Kína kész arra, hogy minden lehető megtegyen a veszély elhárítására. A kínai kormány azonban kénytelen megállapítani, hogy Japán nem tartotta tiszteletben Kína felségjogait és megszegte a szerződéseket. Kína feltétlenül biztosítja a maga teljes jogos önvédelmét. A kínai kormány meg van győződve arról, hogy Kínával barátságos viszonyban élő államok teljesíteni fogják az általuk aláírt szerződésekből folyó kötelezettségeiket.

A kínai minisztertanács elhatározta, hogy a kormány feltétlenül Nankingban marad és hogy közeljövőben a Népszövetséghez fordul.

KINAI BOMBÁK ÓRIÁSI KÁROKOZÁSA A FRANCIA NEGYEDBEN.

Sanghajból jelentik: A jangcekiang-i öbölben levő japán hadihajók ellen több kínai repülőgép támadást kezdett, de visszautzták őket. A menekülő kínai gépek Sanghaj francia negyedén keresztül igyekeztek vissza csapeji állomáshelyükre, de hogy gyorsabban haladhasanak, éppen a francia negyed és a nemzetközi negyed közti határrészen ledobálták bombáikat. A levetett bombák horzalmos robbanásokat okoztak, s a szépen épült nankingi városrészben egész utcatorokat döntöt-

tatja a nankingi kormánynál megkezdett tárgyalásait, hogy Kínát kényes magatartásának megváltoztatására bírja és így elkerülje a legrosszabbat. Ugyanakkor azonban a japán kormány minden szükséges intézkedést megtesz a Sanghajban lakó japán állampolgárok védelmére.

Eddig szól a hivatalos nyilatkozat, melyhez vasárnap azután további érdekes nyilatkozatok kapcsolódtak. A késő éjszakai órákban összeült minisztertanács ismét megvitatta a helyzetet s a kiadott közlemény szerint Japán most már arra kényszerült, hogy igen komoly intézkedéseket tegyen. Japán számára parancsoló szüksége mutatkozik annak, hogy a zabolátlan kínai csapatok megbüntetésére érvényes rendszabályokhoz nyuljon és a nankingi kormányt álláspontjának újabb megfontolására szorítsa.

tek romba. Több száz embert megöltek, még többet megsebesítettek. A retentő károkozás miatt indult vizsgálatban kiderült, hogy a japán üldöző gépek egyáltalában nem hatoltak a francia negyed légtérébe, s így hamis volt az a kezdetbeli híradás, amely a bombázást a japánok terhére rőtta. A kínai hadsereg parancsnoksága őszinte sajnálatát fejezte ki a bombázások által okozott károk miatt, s különösen azt fájlalta, hogy az áldozatok között Kínával baráti viszonyban levő államok polgárai is voltak. A legújabb jelentések szerint

Csang-Kai-Sek tábornagy rendeletére hadbíróóság elé kerülnek mindazok a repülőgépek, akik a külföldi engedményes terület bombázásáért felelősek.

A francia kormány utasította a sanghaji francia konzult, hogy a város polgármesterénél érvényes tiltakozást jelentsen be a francia negyed bombázása miatt. A francia közlés szerint 575 ember halt meg a bombázások miatt, s 908 a sebesültek száma. A francia konzul tiltakozásához az angol és amerikai konzulok is csatlakoztak.

A JAPÁN PARTRASZÁLLÁS SANGHAI JANGCSEKIANGI KIKÜTŐJÉBEN MÉG NEM SIKERÜLT.

Sanghajból jelentik: A kínai légi haderők meggyúsították a japán ágyunaszádoknak azt a törekvéseit, hogy újabb csapatokat szállítsanak partra. A kínai repülőgépek eleinte 500, de később 1000 m. magasságban támadtak, s így a japán ágyunaszádok légelhárító ütegei nem érhették el őket.

Csatározás Nankau körül. — Hatvan japán katonavonatot érkezett Tiencsinbe

Londonból jelentik: Nankau-nál a japán csapatok erőfeszítései eredménytelenek maradtak, de a kínai csapatok ellentámadásai is sikertelenek maradtak. A kínaiak erősítéseket várnak s akkor valószínű, hogy a támadást meg fogják ismételni. A japánok Tiencsin felől várnak erősítéseket s hogy a kínaiak várható újabb támadását kikérüljék, visszavonultak a Hopei-tartománybeli Csangping felé. Ez a város Nankautól tíz kilométerre fekszik.

ANGOL ÉS AMERIKAI KÖZBELÉPÉS — JAPÁN ELHÁRITJA A SANGHAI SEMLEGESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ KIVANALMAT

Tokióból jelentik: Az angol kormány javaslatot terjesztett elő a japán és kínai kormányoknál, hogy Sanghai városát teljesen semleges zónának mondják ki. A japán kormány már válaszolt is az angol kormány javaslatára és válaszában a következőket jegyzi meg:

— Japán teljes megértést tanúsít az angol kormány javaslatával szemben, de nem teljesítheti kifejezett kívánságát, mert Kína megtagadja az 1932-ben létrejött egyezményt.

Washingtonból jelentik: Hull külügyi ál-

lamtitkár a szombati sajtófogadás alkalmával kijelentette, hogy az amerikai hadihajók azonban három ezer amerikai állampolgárt vehetnek fel a kínai partokon. Roosevelt elnök különben a jövő hét elején a kínai eseményekkel kapcsolatban fontos nyilatkozatot tesz. Pittmann szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke hangoztatta, hogy ha a helyzet még jobban kiéleződik, az elnök egy percig sem késlekedik fontos nyilatkozatának elmondásával.

NAGY UTÁNPÓTLÁSOK KOREÁBÓL ÉS MANDZSURIÁBÓL

Tokióból jelentik: A japánok egymásután küldik az erősítéseket Kínába. Koreába és Mandzsuriából hatvan katonavonatot érkezett Tiencsinbe. Szombat reggeltől vasárnap délig kereken harmincezer japán katona szállott partra és ugyanakkor hatalmas mennyiségű hadianyag és sok repülőgép érkezett.

A japán repülőgépek vasárnapra virradó éjszaka bombázták Nankaut, Kangte és Nanciang repülőterét. Öt hangárt és husz repülőgépet pusztítottak el. További jelentések szerint a japánok lelőtték tizenhat kínai repülőgépet.

Dr Csaba Margit:

Amit az édesanyának

tudni kell

A gyermek testi-lelki neveléséről, gondozásáról adott katolikus szellemű orvosi tanácsok.

Ara 125 lei.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Látogatás az elfelejtett Szardiniában

Királyok versenyeztek Szardiniáért egykor — és ma azt sem tudják, hogy léteznek

Sassari, augusztus hó.

A kis, fehérre festett „Palermo” fedélzeten töltöttem az éjjelt, hagymás zsákok, szalmakalapbálák, gyümölcsös kosarak között. Ide menekültem a tisztának nem mondható, borzalmasan szűk kabinból, amely alkalmas arra, hogy az ember poggyászait elhelyezze benne, de alvásra semmiképpen. Furcsa keverékesség lepte el a fedélzet minden talpalatnyit, szabad helyét. Olasz kereskedők, szardíniai parasztok, szabadságra menő carabinieri, vásárra igyekvő kofák, dalmata hajósok, arab ügynökök, megmagyarázhatatlan fajú, származású emberek, amilyeneket csak a Levante és a Földközi-tenger partvidéke tud kitermelni.

Dallamos, kellemes énekhangok és annál kel-

lemetlenebb illatok szórakoztattak ezen az éjjelen, amely ragyogó csillagaival, óriási ezüsthóidjával, a valószínűtlenül tükörsima tengerrel, felejthetetlen emlékeim közé tartozik. Azt hiszem, én voltam az egyedüli hölgy ezen az apró hajón. A hajóskapitány rám is bólogatott néhányszor és tiszteltudóan sapkájához emelte a kezét. Egyébként ügyet sem vetett rám az utazótársaság, úgy látszik, mindenki a maga gondjával volt elfoglalva. Régi tapasztalatom, minél primitívebb körülmények között utazik az ember, annál egyszerűbben éri el célját, romantikus kalandok nélkül, amiket az olvasók egyedül utazó írónóktól rendszerint megkövetelnek.

Ahol a vasúti kocsi tetejére tesséklik az utasokat

Hajnali öt óraker pillantottam meg Szardínia partját, husz perc múlva kikötöttünk Terranovában. Siemem kellett, hogy még időben helyet biztosítsak magamnak a vicinálison, amely Terranovából a sziget belseje felé menetrend szerint hat óraker indult. Az első osztály egyetlen fél-fülkéből állt, két kerekkalapos pap olvasta benne a breviáriumot. A hajó utasai megrohanták a vonatot, zsúfolásig megteltek a kocsik és a tetőkre is jutottak elegendő. A kalauzok még biztatták az atyafiakat, hogy csak foglaljanak helyet a kocsitetőkön, mert ott jobb a levegő. Ilyen idillikus állapotok vannak a jó öreg Szardínián.

Pausania állomáson hozták a rikkancsok az első újságokat. Monti városkáig emelkedik a vasúti pálya. Ettől a ponttól kezdve a vidék szégyenes képe valóban kétségbejuttatóvá változik, köves pusztaga van mindenütt, ameddig a szem ellát. Sziklás dombok csatlakoznak egymáshoz, hajlatukban kaktuszok tengődnek. Az egyik utitársam beszéli, hogy a középkorban virágzó földművelés volt ezen a vidéken, de az erdők letarolásával megindult a termőföld, a szelek és az esők elhordták, kősvatag lett belőle.

Chilivani! A nyugati és déli vasutvonalak csomópontja, át kell szállnom. Változatosság kedvéért, az új vonaton nincsen elsőosztály és a kupéban néhány bennszülött üldögél.

— Bonas die, — így köszönnek jónapot és köszönésük inkább latinul hangzik, mint olaszosan. A latin világ egyik legérdekesebb részén járok. Az ókori írók szerint ligurok lakták a szigetet, főncai kereskedők. Később görögök és karthágóiak alapítottak gyarmatot, majd a rómaiak foglalták el a szárdok földjét. Hires gabonatermő vidék volt ez akkoriban és nevezetesek voltak ércbányái. A szárd férfiakat azonban rabszolgamun-

kára nem tudták használni a rómaiak, mert büszkék és megbízhatatlanok voltak. Innét származik az a kifejezés, amit még a leánygimnáziumban tanultam. „Sardi venales”, szóról-szóra: szárdok eladók, amit a rómaiak a kótyavetyére felajánlott portékáról mondtak.

Igen különösen hangzik a szárd nyelv: kevésbé dallamos, mint az olasz, de nagyon szenvedélyesen beszélnek. Mikor Ardonába érünk, utitársaim büszkén mondják, hogy ebben a városban lakott Enzio, Szardínia királya, akinek uralkodása alatt, a XV. században a sziget virágkorát élte. A környék innét fensikká szélesül, növényzete zölddebb, üdöbb. A síkot néhol enyhe völgyek szakítják meg, az egyikben gyönyörű római stílusú templom áll, a Trinita di Saccargia, egy másikban pedig hatalmas Benedek-rendi kolostor romjai. Történelmi magyarázataik közben az evésről sem feledkeztek meg utitársaim. Viaszkos vászon kofferjéből az egyik valami pogácsafélet vett elő és megkínált. Mág sem tudom, hogyan készült ez a „sütemény”: vörös paprikaszelvények vannak benne, csirizés tészta, a tetejét cukorral és kőménymaggal szórják meg. Minden állomáson kénytelen voltam vizet inni utána, ize még most is a számban van, ha rá gondolok.

A sziget északi fennsíkjának „fővárosa” Sassari, míg a déli rész székhelye Cagliari. A déli alföld és az északi hegyvidék a középkorban évszázadokon keresztül harcban állt egymással, az északiak a génuaiak, a déliak a pizaiak tartották kezükben. Az ősi vetélkedés nyomai ma is megvannak, különösen a parasztság különíti el magát, a két vidék lakossága nem keveredik. Mind a két „főváros”-ban érseki székhely van és „egyetem”, mindegyik külön közigazgatási kerület.

Szardíniában a bicska pengéjének hosszát is törvény szabályozza

Eppen vasárnap volt, amikor Sassariba érkeztem. Gyönyörű, színes kép tárult elém a városi sokadalomban. A szikár, magas férfialak lelőző frigiái sippákkal — színük piros, sárga, zöld, ritkábban fekete — sötétzöld mellényben, ráncos, bő ingujjal, világosszínű, buggyos nadrágban, kék-fekete csikos harisnyában, valóban nagyon romantikusak voltak. Kezükbe képzeltem a görbe kardot, tört és szívesen láttam volna egy kis csatépítést, ami megszokott volt azelőtt vásár alkalmával. A hatóságok nagyon szigorúan eltiltják az emberölésre alkalmas eszközök használatát, olyannyira, hogy a bicska pengéjének hossza törvényesen elő van írva, a legszigorúbban. Nagyon szép a női viselet is. Az asszonyok fehér csipkekendőt viselnek, fekete, himzett bluzt, amelynek ujjait csőrrenő ezüztombok díszítik. Széles parasztszoknyájuk fölé himzett selemkötényt kötnek, harisnyájuk olyan, mint a férfiaké.

Sassari vásárterecskéje, apró utcái tömve vannak néppel, amely szakadatlanul hullámozik a vásárért és a székesegyház között. Ez a templom a spanyol-olasz gótika, a reneszánsz és a barokk építészeti stílusainak keverékét viseli magán. Estefelé megváltozik a város képe: most a csapadék telnek meg paraszttal. Az Albergo d'Italia egyik kecskelábu asztalához magam is odatelepszem. A kocsmáros kitérve érzi magát, hogy idegen látogatót kapott és kérdés nélkül, hatalmas tálon, óriási mennyiségű sült húst, halat, salátát rak elém. Nyilván ilyen a szardíniai fatányéros. Szerencsére az olajos étel mellé nagy üveg sorsoi bort is kaptam.

Feketehajú parasztleány ül mellettem, merészen koccint, amikor a poharat teletöltöm. Egészen különös benyomást kelt a kocsmá hangulata. Mandolin mellett értelmes nótákat énekelnek a férfiak, néha egyikük elrikkantja magát és arra nézve isznak. Az ilyen intermezzóktól eltekintve, előmlik mulatozásukon a melankólia. És ez érthető is. Valamikor királyok versengtek Szardínia birtokáért, ma egy nagy birodalom része csupán és a nagyvilágban alig tudják, hogy léteznek. Olyan semmitérő dolog lett belőle, mint a rabszolgák voltak, a leginkább lenézett portéka a régi Rómában. Sardi venales... C. É.

Időszerű fontos könyv!

Most van a legjobb alkalom tesztünk természetes megfiatalítására

Dr. BUCSÁNYI GYULA, egészségügyi tanácsos, főorvos. a természetes élet- és gyógy mód előharcosának tollából:

Természetes gyógy mód és természetes táplálkozás

Ara 145 leí.

Kapható kiadóhivatalunkban, Oradea, Str. Reg. Carol 5. Vidékieknek portóval 155 leíért szállítjuk. Utánvéttel 25 leírel drágább.

Cigarettaiban fizette meg a pénzbírságot egy szenvedélyes dohányos

New York, augusztus hó.

Százhuszonhét vádlott állott a brooklyni bíróság előtt egy monstre kihágási perben. Valamennyit azért vonták felelősségre, mert a földalatti villamosnak nemdohányzóik részére fenn tartott szakaszaiban cigarettáztak. A bíróság, miután beismerték bűnösségüket, fejenként egy-egy dollár pénzbírsággal sújtotta őket.

Az elítéltek sorra elővették pénztárcájukat és nyomban lefizették az egy dollárt. Csak az egyik elítélt, bizonyos Thomas Thorsen nevű férfi jelentette ki, hogy a bírságot nem tudja leróni, mert nincs nála annyi pénz.

— Otthon sincs pénze? — kérdezte a bíró.

— Van ugyan a takarékbán kilenc dollárom, de ebből egyetlen centet sem nélkülözhetek, — válaszolta Thorsen, — mert minden centre szükségem van, hogy feleségem részére, aki kórházban beteg fekszik, gyógyszereket vásároljak.

A bíró, miután meghallgatta ezt a választ, nem akarta, hogy kérelmetlenségével rossz színtűn tünjön fel. Másrészt azonban a törvénynek is eleget kellett tenni. Megkérdezte tehát:

— Van cigarettája?

— Igen, van — mondta gondolkodás nélkül a vádlott és már elő is húzta zsebéből cigarettatárcáját, mely tele volt jófajta cigarettákkal.

A bíró elkérte a tárcát és kivett belőle hat darabot.

— A bírság fejében ezúttal kivételesen elfogadom ezt a hat darab cigarettát, — jelentette ki a bíró — de figyelmeztetem, hogy máskor a nemdohányzóik szakaszában tartsa féken dohányzási szenvedélyét.

Mátyás király és Kempelen Farkas egykori lakóházába pártirodák költöztek

Egy nagymultú pozsonyi ház története

Pozsonyból jelentik: A felvidéki egyesült keresztényszocialista és magyar nemzeti párt központi helyiségeit a pozsonyi Ventur-utca 15. sz. házba helyezte. Az ősi ház, amelybe a két politikai párt irodáját költöztették, érdekes múltat tekint vissza.

A régi kastély a Kúria helyén épült és valamikor a magyar királyi családok lakóhelye volt. Így 1477. és 78-ban *Mátyás*, az igazságos lakott itt *Beatrix* királynéval. A mohácsi vész után, 1526—28. között az ősi kastélyban húzódott meg a mohácsi csatamezőn elesett II. Lajos király özvegye, *Mária* királyné is.

E nagymultú háznak van azonban közelebbi időből való nevezetessége is. Az 1832—35. évi pozsonyi országgyűlés idején ugyanis itt lakott József nádor és felesége, *Mária Dorottya* württembergi hercegnő s itt született 1832. március 2-án József főherceg, a magyar honvédség egykori főparancsnoka. Ugyancsak itt született nővére, *Marietta Henrietta* főhercegnő, a későbbi belga királyné. Az ősi kastély kertje ma is ugyanolyan beosztású, ahogyan azt annak idején *Beatrix* királyné tervezte.

Az akkor még tornyos épület később *Kempelen* Farkas, a híres sakk-automata feltalálója családjának birtokába került, majd 1847-ben a Wittmann-család tulajdonába ment át. Később bérházzá alakították át a történelmi multú épületet és így lett a ház első emeletének bérlője most a két politikai párt.

Chamberlain átalakítja kormányát

— Eden kimarad —

Londonból jelentik: Politikai körökben úgy adják, hogy Chamberlain rövidesen átalakítja a kormányt. Egyes lapok szerint Eden külügy-miniszter is távozik és helyére Chamberlain egyik bizalmas munkatársa kerül, állítólag lord Halifax. Chamberlain nem tartja Edent alkalmasnak arra, hogy Anglia és bizonyos európai nagyhatalmak között jobb megértést teremtsen.

Pénzhamisításra tanított az újsághír egy lakatossegédet

Szabadkézzel rajzolt huszpengő-söket és le. eségéve. értéke tette a hamisítványt.

Timisoara. Saját tud. Nem mindennapos pénzhamisító ügyében nyomoz a rendőrség. Timár József 32 éves oradeai illetőségű lakatossegéd 3-4 héttel ezelőtt egy budapesti lapban olvasta, hogy a fővárosi rendőrség pénzhamisító bandát fogott el, akik idegen valutát hamisítottak, még pedig úgy, hogy egyszerűen lerajzolták azokat. Timár Józsefnek megtetszett a dolog. Ennyit én is tudok — jelszóval egy kis doboz pasztelceruzát vásárolt, szerzett egy valódi huszpengős bankjegyet és hozzáállott a hamisításhoz. Összesen 20 darab huszpengőst rajzolt le. A színezés az elég jól sikerült, de a rajzok nagyon kezdetlegesek. A hamisított bankjegyek értékesítése végett pénteken Timisoarára jött feleségével együtt. Timár feleségét a második kerületi zsinagóga elé állította és a bankjegyeket négyrébe hajtotta össze, mégpedig úgy, hogy a valódi huszpengős került felülre. Amikor a zsinagógából kifelé jöttek, Timárné többeknek ajánlotta a valutát, amelyet olcsón kínált megvételre. Egy timisoarai kereskedő — akinek a nevét nem árulja el a rendőrség — hajlandónak is mutatkozott a vásárra s lakására hívta Timárt, ki azonban nem ment, azt hozván fel indokul, hogy tart a rendőrségtől. A kereskedő erre 10 ezer leit adott át az asszonynak, aki a pénz átvétele után utva távozott. A kereskedőnek gyanus volt a hirtelen sietés és megvizsgálta a 20 pengősöket és ekkor rájött a csalásra. Azonnal feljelentést tett a rendőrségen s néhány óra múlva a detektívek, a szemléleírás alapján a IV. kerületben az utcán felismerték az asszonyt, aki férjével sétált. Azonnal előállították őket a rendőrségen, ahol a Timár házaspár töredelmes vallomást tett. Rövidesen átadják őket az ügyészségnek.

Időjárás

A bucuresti időjáráskutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk északnyugati, nyugati szél, több helyen eső, zivatar. A hőmérséklet kissé emelkedik.

A „BIZÁNC“-OT BEMUTATJA A „COMEDIE FRANCAISE“. Budapestről jelentik: Herczeg Ferenc „Bizánc“-át nagy kitüntetés érte. A párizsi Comedie Française az ősz folyamán bemutatja. A Comedie Française a régi tradícióihoz híven, csak olyan külföldi darabokat mutat be, amelyeknek a bemutatójától legalább tíz év telt el. A „Bizánc“ Paul Bourget rendezésében kerül színpadra.

Zürichi zárlat. Párizs 16.33 egynegyed, London 21.64 egynegyed, Newyork 4.35 fél, Brüsszel 7.30, Miláno 22.92 fél, Amszterdam 240.07 fél, Berlin 175.20, Bécs 81, Prága 15.18, Varsó 82.60, Belgrád 10, Bucuresti 325.

KIUTASÍTOTTÁK OROSZORSZÁGBÓL A KÜLFÖLDI SZÍNÉSZEKET ÉS ARTISTÁKAT. Moszkvából jelentik: Jezsov, a G. P. U. hírhedt tagja kiutasította Szovjet-Oroszországból a külföldi színészeket és artistákat. Tizen-négy napon belül el kell hagyniuk a Szovjet területét, mert különben kitoloncolják őket. A külföldi színészeket és artistákat a G. P. U. kémkedéssel vádolja.

Nagyboldogasszony fényes ünnepe Esztergomban

A magyarországi hercegprimás az édesanyák szent hivataláról mondott templomi beszédet

Esztergomból jelentik: Nagyboldogasszony ünnepén 50 ezer ember vett részt az esztergomi ünnepségeken. Reggel ünnepély körmenetben vitték a bazilikába az Árpádház szentjeinek ereklyéit és a Szent Korona díszes mását. A főszékesegyházban Serédi Jusztinián bíboros hercegprimás mondta a nagymisét. Evangélium után teljes főpapi díszben a szentély lépcsőjéről mondott szentbeszédet, amelyben szöveget intezett a magyar édesanyákhoz.

— Amint a Boldogasszony Isten-anya szerepe megnemesíti az emberiséget, épúgy a magyar édesanyák szerepe megerősíti és alátámasztja a nemzet hivatását. A sok magyar édesanya szava a nemzet szava. A testnevelés, a tisztaság, a tisztaság erős szakolása nem menti meg a nemzetet. Hanem azok az

édesanyák tesznek a nemzet megmentői, akik Krisztus véréhez hű, erkölcsös gyermekeket nevelnek.

— Az erkölcsös életnek építetek alapokat, s éppen azért neveljétek alázatosságban gyermekeiteket. Ne modern anyák legyetek, hanem jó és tökéletes anyák, még ha kigunyolásban és kesnyélésben lesz is emiatt részetek. Gondoljatok Árpádházi Szent Erzsébetre, ki üldöztetések és nélkülözések között is önfeláldozó édesanya tudott lenni mindig. Az ő életének emléke legyen a példa és utmutató előtetek mindenkor, ha gyonyolódások és egyéb megpróbáltatások érnek titeket.

A szentmise végén a bíboros hercegprimás a pápa külön meghatalmazásával pápai áldást osztott.

Az olasz hadgyakorlatok

A császár-herceg Paermóban. — Musso ini folytatja körútját Sziciliában

Az olasz érdeklődés előterében a szicíliai események állanak. A lapok első oldalakon hozzák a legújabb szicíliai eseményekről szóló tudósításokat. Így az olasz uralkodó megérkezését Paermóba.

A kikötőben az uralkodó a királyi jacht fedélzetére szállt és ott fogadta a római japán nagykövetet, aki aztán bemutatta neki a palermói kikötőben állomásozó japán iskolahajó

parancsnokait. Az olasz király és császár este sínautóval Marsalába utazott vissza.

Mussolini folytatja szicíliai körútját. Megtekintette Szicília legnagyobb repülőterét, a conisoi repülőterét; aztán a szicíliai leggazdagabb börtörmű vidéket. Littoriát látogatta meg. A nap hátralevő részét a szicíliai hegyvidék Villa Rosa nevű helységében töltötte.

Sanghaiban az engedményes területek külföldi katonasága maga védekezik a kínai benyomulás ellen

A japánok átvonulására nem adtak engedélyt

— Lapzártakor érkezett táviratok —

Sanghaiból jelentik: A japán csapatok engedélyt kértek arra, hogy átvonulhassanak a francia engedményes területen, ellenkező esetben a japán csapatok fegyverrel nyitnak utat maguknak az engedményes területen túli kínai csapatok elűzésére. A francia válasz tagadó volt. A francia és a nemzetközi engedményes területen levő külföldi (angol, amerikai, francia) csapatok parancsnokai kijelentették, hogy ők elég erőseknek érzik magukat a kínaiak további benyomulásának elhárítására. Ezért a japán csapatokra nincs szükség. Az idegen hatalmak konzulátusai megtették a szükséges intézkedéseket, hogy az idegen állampolgárokat elszállítsák.

A nankingi és tokiói angol nagykövet közölte az angol kormánynak azt a figyelmeztetését a kínai és japán kormánnyal, hogy mi-

lyen veszedelem származik abból, ha Sanghai nemzetközi negyedét hadszíntérré alakítják.

A Reuter jelentése szerint a francia engedményes területen a kínai bombák által okozott halálos esetek száma 687-re emelkedett.

Londonból jelentik: Az angol kormány a hongkongi lovasezredet elindította Sanghai felé. A legközelebbi napokban az indiai panzsali lovasezredet elindítják Hongkong felé.

A JAPAN NAGYKÖVET ELHAGYJA NANKINGOT.

Tokióból jelentik: Hirota japán külügyminiszter utasította Hidaka nankingi követet, hogy ha a helyzet kívánja, hagyja el Nankingot.

Sanghai jelentés szerint a nankingi japán állampolgárok és a japán nagykövetség személyzete még ma elutaznak Sanghaiba.

Oriási légi ütközet Sanghai fölött

Sanghaiból jelentik: Hétfő reggel óta nagy légi ütközet folyik Sanghai felett. A Sanghainál vívott ütközetbe a Huangpu kikötő-folyóba behatolt egyik japán hadihajó ágyú is beleavatkozott. A japánok jelentése szerint a repülőterén a japán csapatok 52 kínai repülőgépet pusztítottak el. A légi harc

során pedig lelőttek husz kínai repülőgépet és elpusztítottak tizenhét hangárt. A japánok nyolc repülőgépet vesztek.

Sanghaiban az üzleti élet teljesen megbénult. Kínai repülőgépek hat négyzet méter dobtak a japán konzulátusra.

FEHÉR KATEDRALISOK

Párizs, augusztus hó.

Korunk legnagyobb építőmestere André Le Corbusier, akit a nagykapitalista Amerika csakúgy kiköcsönzött magának, hogy milliárdos trösztmágnásai számára ötvenzemeletes palotákat terveztesen, mint a kollektivisták Moszkva, mely égtérő munkásházait építette Le Corbusier-rel, most könyvet írt és könyvének azt a furcsa címet adta: „A fehér katedrálisok kora”.

Erős fantázia kell ahhoz, hogy az ember a világismert viharvert katedrálisokat, a párizsi Notre-Dame-ot, a kölni dómot, a sevillai Giralddát, a rheimsi katedrális, vagy akár Szent István bécsi templomát fehérnek lássa, ünnepi, új, napban-ragyogó fehérnek... Pedig Le Corbusier-nek igaza van: minden katedrális fehér volt valaha, vakító, új, menyasszonyi fehér, mint ahogy fehérnek írják le hellén klasszikusok az athéni Akropoliszi is. Az a kor, melyben fehérnek voltak a katedrálisok, az európai népek tavasz-kora volt. Nemcsak a katedrálisok voltak fehérnek, hanem a lelkek is; telve új és mindent magával ragadó hittel a jó Istenben, ki jó emberek fölött úr. És a katedrálisok, az Ur isten felhőkarcólói, mint a felhőkkel dacoló hit és lelki erő eszményesítői emelkedtek szédítő, emberfölötti magasságra, messze a földhözlapuló jobbágykunyhók és a büszkélkedő lovagvárak bástyái és donjonjai fölött. Ebben a hallatlan aránytalanságban az ember és az Isten hájléka között benne volt a kor egész égreterő s egeketostrómló hite és rajongása; forró bizalom is volt benne a magasatos öntudat: ez az istenvallás nem volt megkunyászkodó és nem jelentett lemondást és megnyugvást változhatatlannak hitt emberi bajokba. „Az európai észak új világa” — mondja Le Corbusier — „fehéren kezdődött, tisztán, világosan, vidáman, az egyetlen utak biztonságával, mely nem tud kerülgetésről és megalkuvásról. Az új világ úgy nyílt fel, mint valami csodás fehér virág a romok csúcsán”.

Ezt a merészvonalú fellendülést lelkekben és épületekben állítja Le Corbusier hasonlíthatatlan erővel követendő példaként élénk.

Ugyátszik, hogy egyelőre Amerikában keresi az ő „fehér katedrálisai”-t. Valóságos rajongással beszél az 56. emeletekről, „ahol a gazdasági jövő irányítói fészkelnek csúcsok csendjében, mint csodálatos sasok”; imádja az amerikai várostervek egyenesvonalúságát és mikor New Yorkban partraszáll, a felhőkarcok nem elég magasak neki. Azt szeretné, hogy a roppant házak legfelső emeletei villanyfényt sugározzanak a városra, hogy ne legyen bennük egyetlen iroda sem, mely északra néz és hogy mind tiszta acélból legyenek konstruálva, mert csak akkor hatnak majd minden emberre „az optimizmus, a bátor és vidám erő és önbizalom hatalmával”. Százemeletes, lépésőtlen házakat álmodik Le Corbusier. Vajon mi történne azonban, ha az ilyen házakban elakadna a lift? — „Nevetséges” — mondja az építő. „Egyszerű üzemi baleset, mely mindenütt előfordul. Apró bosszúság, mely csak a korhadt Európában jelenthet napokig tartó zavart!” Igen, de ha, mint tavaly New Yorkban, sztrájkolnak a liftkezelők? — „Nagy örömmel olvastam ennek a sztrájknak a történetét”, — mondja Le Corbusier. „Jó alkalmat nyújtott az amerikaiaknak, hogy egy füst alatt egyensúlyozzák ki országuk gazdasági és szociális konstrukcióját!”

De a fehér katedrálisok országában, melyről Le Corbusier álmodik, nemcsak kövek, hanem előfák is vidáman emelik csúcsaikat. Most is New York a példa, a Manhattan-i négy és félmillió négyszögletes park, szüklák és bokrok, oly terü-

leten, melynek ezer pengőt ér minden négyzetmétere...

A nagy építőmester könyvében valósággal az egész világot akarná újjáépíteni: házakat, városokat, parkokat, utakat és utcákat, de még a vasutakat és a hajókat is. A „Normandie”-val és a „Queen Mary”-vel, a legmodernebb óriáshajókkal szembeállítja az ő képzeletbeli óceánjáróit, melyek egyszerűbbek, egyvonalúbbak, szebbek és tengeresebbek lesznek minden mostani hajónál. „Luxushajók, igen — mondja — de

nem coctail-, hanem akciócentrumok; nem tengerjáró Cápák a lustálkodásra és nagyúri semmittevésre, hanem kényelmes munkahelyek, ahol az utas a munkáját folytatja háborítatlanul és amellet folyton tudja, hogy a tengeren van”. Mert Le Corbusier szerint a tengeri betegségnek is túlnyomórészt a hajók tengerszerűtlensége az oka. „A háborgó tenger — mondja — korántsem ijesztő, ha biztos közelről nézzük, de nem csoda, ha az utasnak émelyegni kezd a gyomra és földrengésben érzi magát, mikor a pazar hajótermek XVI. Lajos-stílusú márványoszlopait látja harninc fokos szögben hajladozni maga körül”.

BENEDEK KÁROLY.

A hétszázéves Berlin

Németországban hatalmas ünnepségekkel ülik meg a német főváros hétszázéves fennállását

Németország. — ahol egyébként az utóbbi években sokszor öltötte zászlódszót a házak, utcák, — most ünnepli Berlin alapításának 700 éves évfordulóját. A hétszáz év alatt sok változáson ment át Berlin és a hatalmas német birodalom. voltak nehéz háborús és belső forrongásos korszakai, de a német szellem, hihetlenül szívós szervező erő Berlint a világ egyik legrészletesebb és legbiztosabb fővárosává tette s császárságokon és köztársaságokon át is Berlin — Berlin maradt. És aki csak egyszer is járt Berlinben, nem feledheti el azt a hatást, amit a német fegyelmesség benne keltett.

A német birodalom fővárosának vidékén hajdan vendek laktak. Ezek az őslakók aztán helyet adtak a német gyarmatosoknak s ezek lassacskán egész várost építettek ott maguknak. 1237-ben már állt a mai Berlin őse és az 1244. évből való okiratokban fordult elő először Berlin neve, Kölnnt pedig már az 1238. évi okiratok említik.

Berlin igazi fejlődése csak egy század múlva, 1390 körül kezdődött, a bajor, de még inkább a luxemburgi házból való fejedelmek alatt. 1391-ben bíráskodási jogot nyert, majd a hanyatlás ideje következett el és igen sokat kellett szenvednie a XV. században, a rakoncátlan mark-i yunkerektől. A Hohenzollern-család azután tevékenyen segítette elő fejlődését és János Cicero óta a fejedelmek állandó székhelye volt.

A 30 éves háború alatt lakossága hatezerre csökkent, de lassan ismét felvirágozott s a Franciaországból menekült hugenották, majd

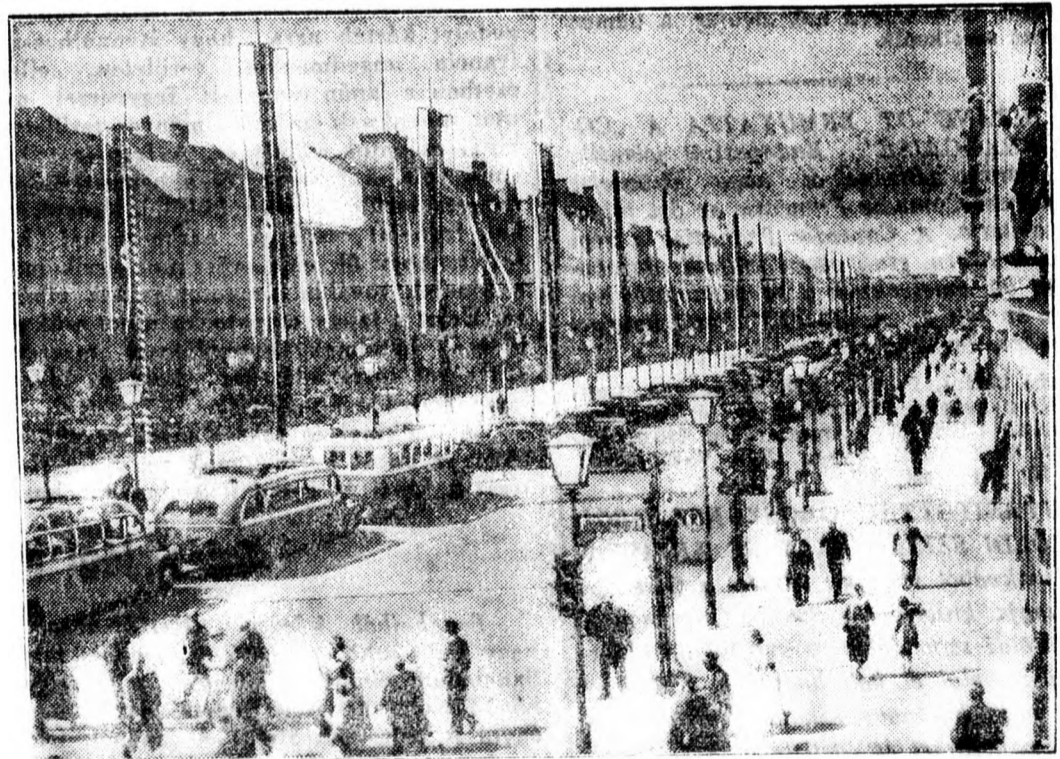
a pfalziak és svájciak is növelték a főváros lakosságát. Jelentékeny kereskedelmi és ipari központtá lett Nagy Frigyes alatt s a híres berlini állatkert is ekkor bővült ki gyönyörű parkjával.

A héteves háború alatt 1757-ben Hadik vezérlete alatt magyar huszárok sarcolták meg Berlint, 1760-ban pedig az oroszok vetettek ki rá 2 milliós hadisarcot. A napoleoni háborúk lezajlása után aztán megint rohamos fejlődésnek indult Berlin, III. Frigyes Vilmos megalapította egyetemét és az ő parancsára építette Schinkel a régi múzeumot. IV. Frigyes Vilmos az új múzeumot alapította.

Közel száz éve, 1838-ban épült az első vasút, amely Berlin lendületes fejlődését, kiépülését és lakosságának szaporodását segítette elő.

1871-ben lett a német császárság székhelye és fővárosa s azóta páratlan gyorsasággal növekedett világvárossá. Egyházi tekintetben Berlin a boroszói hercegpüspök egyházmegyéjéhez tartozott Brandenburg és Pomeránia tartományokkal együtt, de az 1929 június 14-ik konkordátum megkötése óta önálló püspökség lett. Ma a lakosságnak kb. a 10.04 százaléka 403.780 katolikus. Nagyon szép régi katolikus templomai vannak: a Hedvig-templom, ma székesegyház és gyönyörűek a csúcsíves Szt. Sebestyén- és Szt. Pius-templomai.

Berlin középpontjában van a híres „Unter den Linden”, amelynek gyönyörű, régi hársfáit pár évvel ezelőtt kivágták s zászlórudak emelkednek helyükön.



A berlini „Unter den Linden”.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 8.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 600, félre 300
negyedévre 210, egy hóra 70 lejt.

Magyarországon: Egész évre 90 P., félre 45 P., negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 18.

Kéziratokat sem ösztökélünk meg és sem adunk vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

* Orvosi hír. Dr. Liviu P. Dariu, az állami gyermekkorház igazgató-főorvosa, rendel a gyermekkorházban, Oadea, Str. Sztaroveszky. Délután 3-5-ig. Telefon 11-65.

SZMRECSÁNYI ÉRSEK MARIAZELL-BEN TÖLTI NEGYEDSZÁZADOS JUBILEUMÁT. Egerből jelentik: Jövő vasárnap ünneplik Egerben Szmrecsányi érsek huszonöt éves érseki jubileumát. A 87 éves főpap a ritka ünnepet nem székvárosában tölti, hanem Mariazellben, a híres osztrák búcsujáráhelyen, ahová hétfőn utazott el autóján.

Az állami sorsjáték augusztusi húzása. A 14-ik osztályosjáték 2-ik osztályának húzásán a következő főbb nyeremények voltak: 1 millió lejt 68098 sz., 400.000 lejt 3140, 200.000 lejt 34421, 17688, 50.000 lejt 32307, 24674, 32504, 67901 számú sorsjegye. 1 millió lejt 130097, 200.000 lejt 219351, 261964, 100.000 lejt 112768, 190655, 178224, 50.000 lejt 346710, 364447, 335227, 224731 melléklet számok. Sorsjegyvégződések: 49, 42, 57, 75, 88. Anexavégződések: 682, 926, 713, 104, 410, 671, 636, 263, 202, 544.

HALÁLRA GAZOLTA A VONAT AZ OLASZ VASUTAK MINISZTERÉT. Rómából jelentik: A bolognai pályaudvaron megrendítő vasúti szerencsétlenség történt, amelyben az olasz vasutak legfőbb irányítója esett áldozatul.

Pierazzi közlekedésügyi alminiszter hivatalos látogatást tett Bolonnyában, ahonnan a déli órákban vissza akart utazni Rómába. Az alminiszter a peronon a helyi hatóságok vezetői bucsuztatták. Midőn Pierazzi fel akart szállni szalonkocsijába, a vonat már mozgásba lendült. Az alminiszter egyensúlyát veszítve a kerekek közé zuhant. A vonatot azonnal megállították és a kerekek alól súlyos sérülésekkel húzták ki az alminisztert, aki néhány perccel később kiszorult.

Emberi csontvázat ástak ki a munkaszolgálatos ifjak a mercurea-cluci kaszárnya háta mögött Mercurea-Ciuc. Saját tud. A közhasznú munkaszolgálatosokra kötelezett ifjak második, szűz főiskolási csoportja a sportpályát építi. A pálya feltöltéséhez a volt Magánjavak tulajdonát képezett kaszárnya háta mögött hordják a földet. E közben emberi csontok kerültek ki a csákány alól. A hatóságok megállapították, hogy sohasem volt ezen a helyen temető és így bűncselekményt gyanítanak. Orvosi bizottság fogja megvizsgálni az emberi csontokat abból a szempontból, nem lehet-e valamelyes módon olyan sérüléseket, töréseket, zúzódásokat megállapítani, melyek alátámasztanak a gyanított bűncselekményt.

VIZSGÁLAT A SIGHETI PÉNZÜGYIGAZGATÓSÁG KIVETÉSI OSZTÁLYÁN. Sighet. Saját tud. Dr. Nonu kerületi inspektor és Taranu Victor vezérfelügyelő a sighet-i pénzügyigazgatóság kivetési osztályán hétnapos vizsgálatot tartott, mivel több feljelentés történt adócsalás címén. A vizsgálatot a két inspektor a jövőhéten folytatja és szenzációs meg-
lepetésekre lehet számítani.

Megsemmisítették a lepke-hernyók egész Ciuc megye káposztatermését. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Hihetetlen mennyiségben azapodtak el a megyében a lepke-hernyók teljesen elpusztították nemcsak a káposztatermést, hanem minden edes levelű konyhanöveny. A veteményes kertekben csak csutkájára maradt a káposztának, karfiolnak és karalábénak. A konyhakert közelében lévő lakások nyitvahagyott ajtóin át is bemásznak a hernyók és a söszvizzel történő permetezés is hatástalan.

Vizmerítés közben a folyóba fulladt. Timisoara. Saját tud. A közeli Sag községben Tóth Antal tizennégy éves fiú a Timis partjára ment, hogy vizet merítsen. Vizmerítés közben hirtelen lecsuszott a partról a folyóba s abban meg is fulladt.

Üdvözölték Boross György dr. unitárius püspököt a szabadelvű keresztények oxfordi világtalálkozójának résztvevőit. Az unitáriusok és más szabadelvű keresztények az angliai Oxfordban tartották meg vallásos nagygyűlést, amelyen a világ különböző részeiből háromszáz képviselő vett részt. Hall dr. Cornis dr. és Hók dr. a kongresszus elnökei aláírásával most az alábbi üdvözlőt érkezett Boross dr. püspökhöz: „Tegnap gyűlésünk megkezdte és megbízta az elnököket, hogy fejezzék ki és küldjék el üdvözlőüket a püspök iránt érzett őszinte tisztelőjük és jókívánságuk megnyilatkozását. — Örömmel értesítjük, hogy a kongresszuson résztvevő háromszáz kiküldött minden tekintetben sikerült gyűlést tartott. Biztosítjuk Püspök urat arról, hogy gyakran gondoltunk rá és óhajtottuk volna, hogy jelen legyen és élvezze az ülés meleg rokonszínvét és barátságát.”

OKTÓBERRE HALASZTOTTÁK AZ ORADEAI REPÜLŐÁLLOMÁS MEGNYITÁSÁT. Az oradeai repülőállomás megnyitása és annak a nemzetközi és belföldi forgalomba való átadása váratlanul súlyos akadályokba ütközött. Az eredeti terv — mint ismeretes — az volt, hogy a repülőteret augusztus 15-én nyitják meg ünnepélyes külsőségek között és adják át a forgalomnak. A repülőállomás épülete ugyan már teljesen készen áll, de közben kiderült, hogy az épület különleges tetőszerkezete nem készült el idejére és így a megnyitást el kellett halasztani. A hivatalos jelentés szerint a munkálatok a leggyorsabb tempóban folynak tovább, de miután a tető-szerkezet leghamarabb csak a jövő hó közepe táján készül el, ilyenformán az oradeai repülőter megnyitása csak október első napjaiban lesz.

* Székrekedésről és emésztési zavarokról, gyomrregésről, májduzzanatról, vértódulásról, fejfájásról, álmatlanságról, általában rosszullétről igyunk reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert hatása gyors, biztos és kellemes. Az orvosok ajánlják.

„Falusi” cigarettát adott el a városban — ezer leire büntették. Timisoara. Saját tud. A monopólium hivatalos közgei az utóbbi időben többfelé házkutatásokat tartottak és számos monopóliumházt állapítottak meg. Kihágásnak veték például, hogy a resitai kereskedők klubjában tizenkét csomag olyan játékkártyát találtak, amely szerintük már nem „érvényes”. Tizennyolcezer leire bírságot vetettek ki. Hasonló dologért a jimboalei szociáldemokrata klubot kilencezer leire bírságotlák meg. Nagy István valanci lakosnál régi játékkártyát találtak. Amiótt öt ezer leire büntették. Legérdekesebb egy Hild Hermann nevű ember esete. Hild a városban árusított „Plugar” cigarettákat, amiket csak falun szabad eladni. Mindamellett monopólium volt, amit áruba bocsátott. Ezer leibe került most a dolog.

Méregpermetező ágyúk a „mormon-szöcskék” ellen. Londonból jelentik: Az Egyesült Államokbeli Montana államot „mormon szöcskék”-nek nevezett, nagy fekete tüskös miriárdjai árasztották el, melyek eddig 469.000 acre termőföldön tarolták le a gabonatermést. Frank Govan, az állami rovarügyi intézet vezetője, a rovarok által rakott peték tömegének megsemmisítésére arra kéri a kormányt, hogy az állam történetében példátlanul álló súlyos rovarinvázió fenyeget és különleges méregpermetező ágyúk készítését kérte a kormánytól.

Százhuszezer pengőt sikkasztott a Schenker-cég egyik tisztviselője

Az állomáson tartóztatták le a szabadságról visszatérő tisztviselőt

Budapestről jelentik: Néhány nap előtt a Schenker és Társa-cég, amely Európa egyik legnagyobb szállítványozási cége, ismeretlen tettes ellen bünvádi feljelentést tett a főkapitányságon. A feljelentés szerint ötezer pengő hiányzik a cég pénztárából és azt kéri a főkapitányságtól, állapítsa meg, hogy a cégnél alkalmazott tisztviselők közül kinek a kezén sikkadt el a pénz.

A rendőrség igen rövid idő alatt kinyomozta, hogy a sikkasztást Lindner László, a cég egyik tisztviselője követte el, aki kétféle életet élt. Amíg hivatalában és családjá körében mindenki szolid embernek ismerte, addig

MAGYAR KIRÁNDULÓK HALÁLOSVEGÜ SZERENCSETLENSÉGE OLASZORSZÁGBAN. Milano. Udine városban Kiss Albert dr. és Szabó György dr. ismert nevű ügyvédek motorkerékpáron haladtak, amikor a motorkerékpárjuk összeütközött egy személyautóval. Az összeütközés következtében Kiss Albert dr. azonnal meghalt, Szabó Györgyöt pedig életveszélyes állapotban szállították kórházba.

Egy szekerre való lopott holmival készült a vásárra. Timisoara. Saját tud. A rendőrség egy Dán Florián nevű körözött betörőt fogott el a lakásán, éppen akkor, amikor nagyban rakosgatta a holmit, amivel a nagyvásárra akart indulni. Egy szekerrakomány különböző tárgy volt együtt: csupa lopott dolog, cipők, csizmák, kerékpárok, ruhadarabok, szőnyegek, órák. Dán Florián huszonnégy éves és Bihar megyéből való. Több ízben megbüntették s amikor a legutóbb egy betörés miatt, amelynél tettenérték, vizsgálati fogságban volt, megszökött a fegyőrőktől. A rabok ugyanis akkor valamilyen munkára vonultak ki. A betörő most beismerte, hogy a lopott holmi számos betörésből származik, amiket különösen a szomszédos Fratelian és Freidorfon követett el.

ISIS-TEMPLOM ROMJAI AKAD-TAK EGYIPTOMBAN. Alexandriából jelentik: Az Alexandria—Abukir közötti műút építésénél a földmunkálatok során Isis-templom romjait ásták ki, amelyben csodálatos épségben maradt szobrokat és domborműveket találtak.

Lopott, hazudott, majd rendőrkézre került a „jószellem”, Baia-Mare. Saját tud. A szomszédos banyavárosokban Baia-Sprien történt az alábbi érdekes és jellemző eset. Ötveneg Pócsik István munkás asszony könnyes szemekkel állított be Zonga rendőrkapitányhoz és jajgatva panaszkodta, hogy ismeretlen tettes ellopta régen kuporgatott vagyonkáját: ezer lejt. Jegyzőkönyvvelésnél aztán kitudódott, hogy a lopás kerek két héttel ezelőtt történt. A károsult asszony ugyanis először a „földöntuli hatalmakhoz” folyamodott segítségért. Miután hiába kereste a két darab ötszázat, ebbeli szándékát közölte Dragos Palagucával, az egyik szomszédos öregasszonnyal is, aki „jóakaratulag” lebeszélte Pócsikné a fekete miska körül. Tanácsolta, hogy éjjel felé üljenek le a szoba közepére, három szál gyertya közé s majd a „jószellem” megmutatja, ki a tolvaj. Pócsikné megfogadta Dragos Palaguca tanácsát s három szál égő gyertya között együttvirrasztották át az éjszakát. Pócsikné egész éjjel semmit sem látott, bár Dragos Palaguca állandóan a szobasarka fele mutatott, ahol a „jószellem” „állott” és azt sugdosta feléjük, hogy két ismerős asszony vitte el a pénzt. Reggelre a károsult ötveneg szénrel rajzolt keresztet talált a szoba padlóján, amit — Dragos Palaguca magyarázata szerint — a jószellem hagyott ott. Kártyát is vetettek s ez szintén két asszony személyében jelölte meg az ezer lejt eltulajdonítóját. Közben a Pócsikné hazigárdája a házbért követelte s a megszorult öregasszony helyett a jószívű Dragos Palaguca fizette ki a számlát 500 lejt. És tovább babonáskodtak: bájtalalt főztek és gyertyánál virrasztottak, a tolvajnak azonban nem akadtak a nyomára. Végül Pócsikné a rendőrségre ment, ahol Dragos Palaguca esett a gyanú. Rövid vallás után beismerte, hogy ő vitte el a pénzt, majd felcsapott „jószellemnek”, hogy a gyanút magáról eltérje. Az ezer leiből később ötszáz lejt házbérré „kollección adott” Pócsiknének, a többit elköltötte. A szélhámos asszonyt átadták az ügyésznek.

Mexikóban 4000 éves fellegvárat ástak ki

Felbecsülhetetlen értékek a régi sírokban

Londonból jelentik: Caso tanár, a mexikói állami régészeti hivatal vezetője, Caxaca mexikói tartományban az Alban hegyen folytatott ásatai során óriási fellegvárat és 104 régi sírt talált felbecsülhetetlen értékű régicsinsekkel és műtárgyakkal. A lelet, amelynek korát 3—4000 évre becsülik, a Teotihuacán periódus aranykorából és a vegyes Zapoteca-korból származik.

A fellegvárat minden valószínűség szerint északnyugati Amerikából Mexikóba vándorolt Zapoteca-törzsek építették, hogy halottaikat és a velük eltemetett kincseket rablótámadásoktól

és megszenteltetésétől megvédjék. A fellegvárhoz vezető rengeteg lépcsőzet nagyszerűségében versenyez a régi egyiptomiak hasonló építményeivel. A sírok fölött agyagból készült óriási istenszobrok állnak őrt, amelyek a régi mexikói hagyomány szerint tüzet okádnak a sírrablókra. Egyes sírokban gyönyörű falfestményeket találtak.

Mexikó elnöke megszemlélte a sírokat, amelyek a tudósok véleménye szerint egészen új világot derítenek a mexikói őslakók életére.

Haláragazolt egy házalót a teherautó és a lelketlen sofőr továbbhajtott. (Timişoara.) Klein Frigyes harminckilenc éves házaló cukorkakereskedőt a Sagi-uton még szerdán éjjel egy sörrel megrakott teherautó elütötte. A házaló súlyos sérüléseket szenvedett. A gépkocsij vezetője nem törődött a sérülttel, hanem továbbhajtott. Járókelők lettek figyelmesek a házalóra: vérbe-fagyva fetrengett az út porában. Értesítették a mentőket, akik Klein Frigyeset a kórházba szállították. Azóta sérüléseibe behalt. Felesén kívül három árva fia siratja. Az ügyészség megállapította, hogy a sérülést a teherautó a nagyváltóval okozta. Az autót lámpái csak gyengén világították, amiért a sofőr a csendőrség le is igazoltatta. Árvai védekezett, hogy elromlottak a lámpái. Így a hatóságok, az igazolás révén, tudják, ki volt az illető sofőr. Most felelősségre fogják venni.

HAMISPENZRAKTÁR A CSATORNÁBAN. *Baia-mare.* Saját tud. A Hirsch-féle italraktár udvarán eldugult a vízvezető csatorna javítására kiküldött munkások meglepődve tapasztalták, hogy a csatorna nyílását százeles ércpénzek halmaza zárta el. A leletről értesítették a rendőrséget, ahonnan bizottság szolgált ki a helyszínre. A Nemzeti Bank baia-marei fiókjának megállapították, hogy a lelet minden darabja hamisítvány s a jelek szerint a simleul-silvaniei hamispénzgyárból került ki. A hamisítványok baia-marei terjesztője, minden valószínűség szerint, a leleplezéstől való félelmében rejtette el a csatornában a készletet, amit lefoglaltak. A nyomozás az elrejtő személyének megállapítására nagy eréllyel folyik.

Százötvenéves református egyház ünnepe. Oradea. Saját tud. Bensőséges ünnepet ült vasárnap a cauceui református egyház. Ekkor ünnepelték a templom fennállásának százötvenedik évfordulóját és felszentelték az ujonnan vásárolt ötmázsás harangot, amelyet Bizák József ghioroki harangöntő készített. A felszentelő imádságot Könyves János santioni lelkész mondotta, majd felhúzták az új harangot a toronyba, melyet elsőnek Zathureczky Geodeon földbírtokos, a harang keresztapja szólaltatott meg. Az ünnepi istentiszteleten Sallay Lajos soniobi lelkész imádkozott, Vadai Béla esperes pedig ünnepi beszédet mondott. Délben ötszáz terítékes közébd volt, délután vallásos ünnepély volt, amelyen Osváth Ernő oradeai segédlelkész tartott biblíamagyarázatot, Osváth Irénke és Nemes Irénke szavakat adtak elő, Daróczi Lajos hírlapíró szabad-előadást tartott, Molnár Zoltán helybeli lelkész pedig az egyházközség történetét ismertette.

Az éhséget a vér okozza. A vér összetételét néhány évtizeddel ezelőtt még meglehetősen egyszerűnek képzelték, a belső elválasztású mirigyek felfedezése óta azonban tudjuk, hogy a vérben nagyszámmal vannak olyan hatóanyagok is, amelyeket egyszerű vegyi vizsgálattal megállapítani sem lehet. Tsukineff orosz kutató vizsgálatai szerint a vérben olyan hatóanyagok is kell lenni, amely a szervezetben az éhség érzetét váltja ki. Feltételezésük bizonyítására állatkísérleteket végeztek, amelynek folyamán azt tapasztalták, hogy mikor az éhező állat vérebe az egyik jóllakott állattársának vérért befecskendezte, az előbbinek éhsége szemmel láthatóan lecsökkent, sőt gyomrának azok a görcsös összehúzódásai is nyomban megszűntek, amelyek az éhség érzetét az embernél is kiváltják.

Kávóházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOR”-at.

Kényszerleszállást hajtott végre az északi sarki jégmezőn a kutatásra kiküldött orosz repülő. Moszkvából jelentik: Az Északi Sark felkutatására kiküldött Levanevszky szovjet-csosz repülő péntek este óta nem adott le újabb jelentést s így bizonyosra veszik, hogy kényszerleszállást végzett. Moszkvai jelentés szerint szovjetorosz aviatikai körökben bizonyosra veszik, hogy az óriásrepülőgépet egy jégpadon kényszerleszállást hajtott végre. A „Krasszin” jégtörő parancsot kapott, hogy azonnal induljon el a repülőgépet felkutatására. A jégtörő már utban is van a Borrow-fok felé és a hajó fedélzetén három repülőgépet is visz megfelelő számú pilótával. A Sanfranciscón keresztül érkező hírek szerint az alaszakai Anchorage rádióállomása fel fogta a szovjetorosz pilóták egyik szikratáviratát, a repülőgépet rádióállomása azonban nyilván sérülés folytán csak gyöngye erővel tudott működni, mert a szikratáviratot csak hiányosan tudták felvenni és nem lehetett megfejteni. Az eltűnt északsarki repülő felkutatására nemcsak Szovjet-Oroszországból indultak el mentőexpedíciók, hanem az Egyesült Államokból is. Az alaszakai Fairbanks városából jelentik, hogy Crosson ismert amerikai pilóta négy másik amerikai pilóta kíséretében repülőgépen elindult az orosz repülő felkutatására. Megállapították, hogy a repülőt nem fenyegeti közvetlen veszély, mert két hétre való élelmiszert is vitt magával és ivóvízhez meg könnyen hozzájuthat a jég birodalmában.

Felvétel a mercurea-ciuci római katolikus főgimnáziumba

A legújabb miniszteri rendelet értelmében a beiratások augusztus hó 25. tartam szeptember hó 7-ig, ezentul miniszteri engedély kell. Beiratási kérelem mint a igazgatói irodában rendelkezésre áll, ki kell tölteni és bélyeggel (8+1) ellátni.

A javítóvizsgák ideje szeptember 1—4. Az V. osztályba szülő felvételi vizsga (examen de admittere) szeptember hó 6-án hétfőn reggel 8 órakor kezdődik. Vizsga díj 200 lei.

Az első osztály felvételi vizsgája szeptember hó 28-án, csütörtökön szintén 8 órakor veszi kezdetét, vizsgadíj 100 lei. A kérelemhez melléklendők: 1. elemi iskolai bizonyítvány, láttamozva a revizortól, ha hitvallásos iskolába járt a tanuló. 2. Születési anyakönyvi kivonat. 3. Keresztlevel. 4. Ujraoltási bizonyítvány. 5. Állampolgársági bizonyítvány. Akinek neve idegen hangzású, hozzon egy bizonyítványt az előjárásigóitól, mely igazolja, hogy magyar anyanyelvű. Az I. oszt. felvételi tárgya román, magyar, számítás, szóbeli és írásbeli a IV. oszt. anyagából. Szükséges, hogy a jelentkezők nyáron alaposan gyakorolják a román, magyar diktandó írást és olvasást, valamint a számításból az egyszerűt, valamint a 4 alapműveletet.

A beiratási díj: I—IV. osztályban 640 lei, V—VIII. — mivel itt kézimunka díj nincs — 590 lei. első osztályban a tandíj 1000 lei, fenntartási díj szintén, a II—VIII. osztályban a tandíj 1000 lei, fenntartási díj 2490 lei. A tan- és fenntartási díjakból bizonyos hányadot elenged az intézet azon szegénysorsú jó diákoknak, akik azért az osztály-értésítővel és szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt kérelem (az igazgatóhoz intézve) folyamodnak. A kérelem beadási ideje 1937 szeptember hó 30-ig. Később jött kéréseket nem vesznek figyelembe. Szeptember hó 8-án, Kisasszony napján ünnepélyes Veni Sancte, a tanév megnyitása. Szeptember 9-én, csütörtökön reggel 8 órakor a rendes előadások megkezdése.

* **Meghülésnél és náthaláznál, torokgyulladásnál és mandolalobnál, idegfájdalmaknál és szaggatásnál** reggelente egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz nagyon jól tesz, mert a gyomorbelcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti, azonkívül pedig jó emésztést és fokozott anyagcserét biztosít. Az orvosok ajánlják.

MEGHALT A BAEDECKER UTIKÖNYV-NEK NÉPSZERŰSÍTŐJE. *Berlínből jelentik:* Ezenben 49 éves korában elhunyt Baedeker Alfréd, a Baedeker könyvkiadóvállalat tudósa. Ő volt az, aki a híres utikalauzokat idegen nyelveken is közismertté tette. A később világhírűvé vált kiadóvállalat 1827-ben Baedeker Károly alapította Koblenzben, de utóbb Lipcsébe helyezték át. Utikönyvei, — amelyek hosszú időn át csak német nyelven jelentek meg, — Baedeker Alfréd munkálkodása folytán a világ csaknem minden nyelvére lefordítva lettek közismertté.

Állnspektor zsarolta meg a sibiumegyei hármaskrék apját. *Sibiuból jelentik:* Tragikomikus történetet jegyzett fel a napokban a sibiumegyei ügyészség, amelynél Dumitru Stefan a sibiumegyei Ghijasa de Jos község egyik jómódú gazdálkodója tett, feljelentést ismeretlen tettes ellen. A panaszos elmondotta, hogy pár héttel ezelőtt felesége három kitűnően fejlett és egészséges fiúgyermeknek adott életet és a hir nyomán nagyon sokan keresték fel a boldog szülőket és a hármaskréket az ország minden részéből. A napokban azután igen kellemetlen látogatója volt a családnak. Egy feketébe öltözött elegáns ur jelentkezett a hármaskrék szüleinél, aki bucuresti inspektornak mutatkozott be s előadta, hogy már a királyi ház is felfigyelt az örvendetes eseményre és ha valaki szolgalmazna az ügyet, úgy nagyobb jutalomra és kitüntetésre lehetne számítani a királyi ház részéről. Az inspektor ur magára vállalta, hogy ő ki is szorgalmazza az ügyet és már pár nap multán lehozza a jutalmat és a kitüntetést is. A sibiumegyei gazdálkodó hitelt adott a jómegjelenésű szélhámos szavainak, aki azonban végezetül tízezer leit kért előzetes költéségi fedezésére, amely összeg azonban — mint kijelentette — bőségesen meg fog térülni a királyi ajándékból. A boldog gazdálkodó, tekintettel arra, hogy ekkora összeg nem volt a háznál, bankból vett fel Sibiuban az összeget, ahová az „inspektorral” együtt bement és a szélhámos azzal bucsuzott el tőle, hogy pár nap mulva jelentkezik a jutalommal és a kitüntetéssel. De az inspektor ur nem jelentkezett többé és amikor nyilvánvalóvá vált, hogy a sibiumegyei gazda szélhámosság áldozata lett, akkor a boldog apa feljelentést tett az ügyészségen. A rendőri hatóságok csakhamar kinyomozták a szélhámos kilétét. Kiderült, hogy a szélhámos Gheorghe Posa fágárai egyénnel azonos és akit már hasonló szélhámoságokért országosan köröznek. A „specialista” szélhámost, aki elmondotta, hogy lapokból szokta olvasni a nagyobb családi eseményeket és ilyenkor kiutazik a helyszínre, ahol becsapja az áldozatokat.

Temetések. Hunyadi Gyula CFR nyugdíjas 43 éves korában meghalt. Temetése kedden 5 órakor lesz a Volga utcából. — Papp József közművesmester 58 éves korában Oradeán meghalt. Temetése kedden fél 7 órakor lesz a Halter kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).



Ez is amerikai találmány.

Egy amerikai olyan készüléket talált fel, amelynek segítségével borotválkozás közben a fogait is kimoshatja. Képzünk a furcsa masinát élezen szemlélteti.

SPORT

A Horthy Kupa küzdelmei

Magyarország vízpolozói fölényesen győztek Németország ellen

Németország még mindig csak a „jó második” szerepét játszhatja. — Gyengén sikerült a 4x100-as világrekord

Budapestről jelentik: A Horthy-kupa küzdelmei és Magyarország 1937. évi uszóbajnokságai az időjárás szélsőségei jegyében zajlanak le. Szombaton az óriási hőségben mindenki egy kis enyhülésért fohászott, vasárnap pedig erős zaporban kellett a mérkőzéseket lebonyolítani.

Vasárnap került sorra a magyar-német vízpoló mérkőzés, amelyet joggal nevezhetünk „világrangadónak”. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a magyar vízpolóhegemonia nem forog veszélyben, a németek még mindig csak a „jó második” szerepét játszhatják.

A két nap részletes eredményei a következők:

I. nap:

Magyarország—Hollandia 8:0 (2:0). Németh (5), Homonnay, Halasi és Hazai a góllövők.

Németország—Franciaország 3:1 (2:1)

Ausztria—Belgium 3:3 (2:2).

A magyar uszóbajnoki számok eredményei: 100 méter női gyors: Harsányi Vera 1 perc 08.8 mp. Magyar rekord. 100 méteres mell: Engel 1 perc 14.6 mp. 200 méteres gyors: 1. Gróf 2 perc 16.6 mp. 2. Csik 2 perc 16.8 mp. 200 méteres hát: Lengyel 2 p. 38 mp. Magyar rekord.

Magyarország—Németország 3:1 (1:0). Izgalmas harc, jól kiérdemelt kétgólkülönbséges győzelem. Góldobók: Halasi (2) és Brandy illetve Gunst.

Hollandia—Ausztria 3:1 (2:1).

Belgium—Franciaország 3:2 (1:1).

Az uszósámok: 100 m. gyors: Csik Ferenc 1:00.2. 200 m. női mell: Szigeti—Vargha Ernőke 3:16.4. 100 m. hát: Lengyel Árpád 1:12. 400 m. női gyors: Harsányi Vera 5:52.2. A magyar 4x100-as gyorsstaféta világrekordkísérletet tett. Ezen a távon ugyanis még nincs hivatalos világrekord. A Zólyomi—Körösi—Gróf—Csik összetételű staféta 4 p. 06.6 mp-es időt uszott, ami elég gyenge.

Kedden délután 4 órakor folytatják tovább a versenyt.

A Horthy Kupa állása a második forduló után a következő:

1. Magyarország	2	2	—	11:1	4
2. Belgium	2	1	1	—	6:5
3. Németország	2	1	—	1	4:4
4. Hollandia	2	1	—	1	3:9
5. Ausztria	2	—	1	1	4:6
6. Franciaország	2	—	—	2	3:8

Rekordeső az országos úszóbajnokságokon

Minden számot letarolnak az MSE nagyszerű formában levő versenyzői. — Az MSE és lisa között dől el a vízpoló bajnokság sorsa

Sibiuból jelentik: Az országos úszóbajnokságok első napján — mint előrelátható volt — sorra dőltek a rekordok. Eredmények:

100 méteres női gyors: 1. Ballóné MSE 1 perc 23.9 mp. Román rekord. 100 méteres hát: 1. Aranyosy MSE 1 perc 18.5 mp. Román rekord. 4x200 m.: 1. MSE 10 perc 24.8 mp. Román rekord. 50 méteres női gyors: 1. Ballóné MSE 34.9 mp. Román rekord. 100 méteres mell: 1. Békés MSE 1 perc 21. mp. 100 m. női hát: 1. Perlaky MSE 1

perc 21.5 mp. 100 m. női hát: 1. Perlaky MSE 1 21.1 mp. 1500 m.: 1. Kelemen MSE 22 perc 12.5 perc 44.6 mp. 4x100 méter (női): 1. MSE 6 perc mp. Román rekord. 3x100 vegyes: 1. MSE 3 perc 46.8 mp. Román rekord.

Vízpoló mérkőzések: MSE—HTV 10:2 (4:0). Viforul Dacia—KAC 5:4 (4:4, 3:3). Meghosszabbítás után a bíró miatt veszített a KAC. ILSA—U. 11:0 (5:0).

Ripensia-Hungaria 2:0 (1:0)

Bucurestiből jelentik: Kánikulai melegben, mintegy 10 ezer néző jelenlétében játszotta le a magyar bajnokságot első főtárgyi mérkőzését a Ripensia ellen. A Hungaria meglepően gyenge játékot mutatott s a Ripensia megérdemelten győzött. Góllövők: Dobay (11-esből) és Bindea. A Ripensia-ból Pavlovici, Nagy, Schwartz és Dobay emelkedtek ki. A Hungáriából egyedül Kardost lehet kiemelni.

Hungaria-Venus 4:1 (1:0)

Bucurestiből jelentik: Rekkendő hőségben csak 10 ezer néző volt kíváncsi a Hungaria—Venus összecsapásra, amelyet Ceureanu vezetett. A kék-fehérek erősen belefeküdtek a játékba s a győzelmet meg is érdemelték, bár a II. félidő elején a Venus erősen leszorította őket.

Lelkesen kezd a Hungaria, majd változatos játék alakul ki. A 20. percben Cseh szerzi az első gólt (1:0). A 35. percben Petea Válcov öt méterről hibáz.

Szünet után a Hungaria szóhoz sem jut, a Venus gyors egymásutánban rohamoz. A 15. percben Kiss 11-est vét és Feraru góllá értékesíti (1:1). Fáradtan mozog a Hungaria és úgy látszik a Venus biztosan nyer. A 21. percben azonban Cseh II. góloz s ez eldönti a mérkőzés sorsát. Hat perc múlva újabb Cseh, majd a 39. percben Horváth II. eredményes.

A győztes csapatból Cseh, Szabó, Turay és Kiss, a Venusból Ploesteanu, Bodola, Feraru és Jordachescu tűnt ki.

Belföldi sporteredmények

Barátságos mérkőzések:

Lugoj: Vulturii—TMAC 6:2 (4:1). Timişoara: Kinizi—Gloria 6:3 (1:2). — Elek-trica—Kadima 14:0 (7:0). — Galvani—Dura 6:1 (0:1). — Törekvés—Patria 3:2 (1:1). — CFR—Vulturii 3:1 (2:1).

Arad: AMTE—Phoenix 3:0 (1:0). — ATE—Slavia 5:3 (2:1). — AAC—Juventus 4:2 (2:1). — USA—Unirea 3:1 (2:0). — Egyetértés—Crisana 8:1 (4:0). — Transsylvania—Hakoah 3:0 (2:0). — Tricolor—Sparta 4:1 (2:1).

Resita: UDR—Bohn 5:1 (2:1). — RMTE—Rapid 5:1 (3:1).

Targu-Mures: Mures—Viktoria 3:2 (2:1). Kraiova: FC Rapid—Kraiova 8:2 (5:1).

Cluj: Universitatea—TAC 2:0 (1:0). — Haggi-bor—ECHO 3:2 (3:1).

Sl-Gheorghe: Klinger—IAR 6:1 (3:0). — ACFR SMTE 4:1 (0:0).

Cernauti: Dragesvodi—Makkabi 5:1 (1:1).

Braila: Franco Romana—Dug 5:1 (1:1).

Ploesti: Unirea Tricolor—Brachova 8:0 (4:0).

Tricolor—Ploesti Viktoria 6:3 (3:1).

Kühár Flóris:

**Barlangok, sírok,
kupalák** Ara 40 lei és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvosztályunkban.

Evezős E. B.

Németország nyerte meg a Glandaz serleget

A magyarok csak egy második helyet szereztek

Amszterdamból jelentik: Az evezős EB döntőt zuhogó esőben bonyolították le és ezért csupán a fedett helyek közönsége foglalta el helyét a Bosch-pálya mentén. A magyar színek képviselői a döntőben nem tudtak győzelmet szerezni és hozzá kell tennünk, hogy a versenyek a tényleges tudás alapján megérdemelt sorrendet eredményezték. Három magyar egség került a döntőbe: a nyolcas, a kormányos nélküli négyes és a kettős párevezőse szerepelt, mert meglepetésszerűen a második helyre került, a döntőben megelőzve az olasz és svájci dublót.

A Glandaz Serleget Németország nyerte 5 ponttal, 2. Olaszország 3 ponttal. 3. Svájc 1 ponttal.

Két évől — két nap...

Ismeretes, hogy a KAC két kiváló vízpoló játékosát, Ziegler Emült és Bundialeket, a vízpoló kerület két évre letiltotta. Ismertetik a tiltás különös körülményeit. Most azután végleg kiderült, hogy mennyire igazunk volt: a tiltás egyetlen célja az volt, hogy a két játékos ne vehessen részt az Univerzitate elleni döntőmérkőzésen. Pénteken ugyanis mindkét játékos büntetését visszavonták. A két éves tiltásból végeredményben tehát kétnapos ítélet lett... A két úszó el is utazott a KAC csapatával Sibiuba, az országos bajnokságra. De leutazott a KAC vízpolócsapata is az Univerzitateán kívül, mert a szövetség így rendelkezett. Sibiuban lesz az igazi döntője a cluj kerületi bajnokságnak.

Külföldi sporteredmények

Magyarország—Irország 8:8. Dublinból jelentik: Az ir portyán lévő magyar ökölvívó csapat 8:8 arányú döntetlennel végzett az ir csapattal.

Makimó legyőzte Medicat. Tokióból jelentik: A japán uszóbajnokságokon a 400 m. gyorsban 1. Makino (japán) 4 p. 50.8 mp. 2. Medica (USA) 4 p. 51 mp. Az olimpiai bajnok és világerkorder rossz formában van. A 100 m-es melluszásban: 1. Koike 1 p. 13.6. 2. Hamuro 1 p. 13.6 mp. A világrekorden Higgins (USA) már a selejtezőben kiesett.

Csehszlovákia:

Vasárnap már bajnoki mérkőzéseket játszottak Csehszlovákiában. A forduló nagy meglepetése a Slavia veresége a Bratislavától. Eredmények:

Pozsony: Bratislava—Slavia 3:2 (1:1). Liga bajnoki. Vezette: Bizik, Heves, de alacsony színvonalu. Góllövők: Luknor, Nagy és Kostka 11-esből, illetve Kopecky és Sobotka.

Prága: DFC—Füleki TC 5:0 (3:0). Ligaselejtező. Vezette: Duheny. A Füleki TC így nem került fel a ligába. A Pardubice és a Zlín Ostrava jutott fel.

Magyarország:

Salgótarjánban: Ferencváros—SBTC 6:2 (3:0). Rákócsháza: Budafok—Rákócsháza TK 2:0 (1:0). Budapest: Phöbus—Kispest 2:0 (elmosta az eső). Törekvés—Erzsébet 5:2 (4:1). Győrben: FC Wien—ETO 3:3 (2:1).

TURISZTIKA

* Moneasa fürdőre rendez a „Vulturii” (Sások) Turista Egyesülete folyó hó 22-én kirándulást a Czarán emlékünnepe alkalmával. Az ardeali turistaság kiemelkedő nagyságának Czarán Gyula születésének 90. éves évfordulója alkalmával Ardeal valamennyi turista egyesülete előreláthatólag meg fog jelenni, hogy a természet ezen nagy kutatójának és feltárójának tisztelére egy nagyszabású találkozó keretében szenteljen emléket és a moneasai temetőben levő sírját megkoszorúzza. Részvételi díj 120 lei. Indulás reggel 5 órakor, visszaérkezés ugyanaz nap. Kedvezményes étkezéstről (ebéd 40, vacsora 25 lei) igénylések esetén gondoskodás történik.

KÖZGAZDASÁG

Ünnepélyes keretek között megnyílt az Eszakromániai Kiállítás

A kiállításra Satu-Mare közelében útlevel nélkül lehet átjönni Magyarországról

Satu-Mare. Saját tud. A Satu-Maren megrendezett Eszakromániai Kiállítást vasárnap nyitotta meg fényes külsőségek között Marian N., a kereskedelmi és iparügyi minisztérium vezértitkára, aki a kormányt képviselte az ünnepségen.

Délelőtt 10 órakor a Nemzeti Ház dísztermében a város és a megye iparvállalatainak kiküldöttjei, a gazdasági élet vezető egyéniségei, valamint a katonai és polgári hatóságok képviselőinek jelenlétében díszközgyűlés volt. Tisca Emil bankigazgató, a satumarei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke lendületes beszédben ismerlette azokat az okokat, amelyek a kiállítás tervét életre hívták. Kitért Satu-Mare város és a megye gazdasági múltjára és megállapította, hogy a történelmi fordulatok következtében Satu-Mare városának a nemzetközi kereskedelménél jelentős szerep jutott, mert egy gazdag ország kereskedelmében lett Magyarország, Csehszlovákia, Lengyelország, Németország és Ausztria felé az átjáró. Az ipari élet a kereskedelemmel párhuzamosan emelkedett arra a magas színvonalra, amelyen ma áll. Satu-Maren. Románia külkereskedelmének egyik kapujában meg kellett rendezni ezt a kiállítást, hogy őt ország megismerhesse az északi országrész fejlett iparát és abba amaga és a termelők javára bekapcsolódhassék.

Greco Ioan, a satumarei Kereskedelmi és Iparkamara főtítkára, a kiállítás megszervezője, kijelentette, hogy a kiállítást a jövőben minden évben megrendezik. Jövőre szabad térségen, pavillonokban helyezik el a kiállított árut.

Ursu Ioan helyettes polgármester a város, dr. Simu Octavian alispán a megye nevében üdvözölte a kiállítókat. Gologan M. a brasovi Kereskedelmi és Iparkamara főtítkára a kamarák képviselőit beszélt.

A kormány nevében Marian N. minisztériumi vezértitkár mondott köszönetet a kiállítás rendezőbizottságának és kilátásba helyezte a legfelsőbb hatóságok további megértő támogatását, mert — mint mondotta — illetékes helyen megvannak győződére a satumarei vezetők becsületes szándékairól.

A Kereskedelmi és Iparkamara gyönyörű, kétemeletes palotájában Marian N. minisztériumi vezértitkár nyitotta meg a kiállítást, amelyen az összes nagyüzemek — köztük a Rimma egy millió négyszázezer lei értékű aranytömbel és gyönyörű ásványokkal — képviseltették magukat.

Itt említjük meg azt is, hogy az Eszakromániai Kiállítás ideje alatt a külügyminisztérium rendelete értelmében Petea községnél útlevel nélkül jöhetnek be az országba a magyar állampolgárok.

A Petroseni összevásárolja külföldön levő részvényeit

Szeptemberben fontos tárgyalása lesz a Petroseninak Budapesten

Budapestről jelentik: Az utóbbi napokban élénk érdeklődést váltott ki az Urikányi részvények áremelkedése. Julius eleje óta az Urikányi részvény 68.50 pengős árfolyamról 83.50 pengőre emelkedett. Ennek az áremelkedésnek oka az a kereslet, amely annak a hírnök a nyomán indult meg, hogy

az Urikányi eladja a tárcájában levő Petroseni részvényeket.

A Petroseni román részvényes csoportja ugyanis már két évvel ezelőtt tárgyalást kezdett az Urikányival a tárcájában levő Petroseni részvények megvásárlására. Azóta ezek a

tárgyalások hosszabb-rövidebb megszakításokkal állandóan folytak, de eddig kellő eredménnyel nem jártak.

Nemrégben Pesten járt I. Bujoiu mérnök, a Petroseni vezérigazgatója és természetesen látogatást tett vállalata fő részvényesénél, az Urikányinál is. Ezt a látogatást magyarázták közgazdasági körökben arra, hogy a tárgyalások újból élénkebb tempóban folynak. A valóság az, hogy úgy I. Bujoiu, mint az Urikányi vezérigazgatója szabadságon vannak és a részvénypakett eladására vonatkozó döntő tanácskozásokra csak szeptemberben kerül sor.

Új gazdakör alakult Biharban

Oradea. Saját tud. Cauaceu község gazdasádalma vasárnap délelőtt alakította meg Gazdakörét. Az ülést Koppány Rezső gazdasági felügyelő vezette le. A megjelenteket elsőnek Bihari Zsigmond gazdálkodó üdvözölte keresetlen szavakkal, majd Bartos Adorján földbirtokos elnöklelte alatt megválasztották a Gazdakör vezetőségét. Elnök lett Halpert Lajos földbirtokos, titkár ifj. Ungváry Imre, gazda K. Szabó Mátyás, pénztáros ifj. Hézsó Imre, könyvtáros Tar Károly, számvizsgálók D. Szabó Mátyás és Felföldi Sándor. A Gazdakör tagjai új épület emelését határozták el.

FELOLDOTTÁK CAREIT A SERTÉSVÉSZ-ZÁRLAT ALÓL. Carei. Ez év július havában a hatóságok Carei város területére a sertések ki- és behajtását betiltotta. Mivel a sertésvész megszűnt, a zárlatot most feloldották. Előreláthatólag az árak emelkedését is, maga után vonja a kiviteli tilalom megszűnése.

Banati lóvásár. Timișoara. Saját tud. A nagyvásár második napján a városi vezetőség rendelkezése szerint a lóvásárt tartották meg. A felhajtás körülbelül kétezer darab állatot jelentett. Két vagonra való vásárolta a bécsi extra levélzésre való állatokat. Vásárlások történtek Csehszlovákia és Németország részére is. A vásáron elterjedt az a hír, hogy Japán vevők is megjelentek. Ez a hír ugyan valószínűnek bizonyult, de azért az árakat mégis felverte. Budapesti vevők csakis kiváló anyagot kerestek, amelyért huszezer lejt ígértek. Átlagosan 5000-12000 lei között mozogtak az árak, barszámos lóért ezen észszegnél többet is fizettek.

Banati terményárak. A tengennyi és a külföldi nagy zabantózsdeken hosszabb ideig tartott nagy lánvhaság után a hét elején némi árjavulás állt be, a hét vége felé azonban ismét lánvhaság irányzat mutatkozik. A banati buzaüzemben a curtiói felé irányuló export dominál, amely azonban egyrészt a szigorú minőségi követelmény, másrészt a gyenge kínálat folytán csak igen szűk keretek közt mozog. Az exportprémium megszávozása következtében az árak emelkedtek, így 78 kg-os minőségért 4555 lejt, 77 kg-ért 450 lejt, 76 kg-ért 425 lejt fizettek fuvarhelileg nem kedvezőtlen állomásokon. Kukoricában a multheti árakkal szemben visszacsúszás konstátálható. Ára 310 lei. A zab 325-340, az árpa 360, a korpá 290 lei. Az árak ab feladóállomás vagonba rakva értendők.

ORVOSOKNAK, KOZMETIKUSOKNAK, GYÓGYSZERÉSZEKNEK ÉS DROGUISTÁKNAK EGYARÁNT NÉLKÜLÖZHETETLENI!

A kozmetika a gyakorlatban, különös tekintettel a terápiára és a kozmetikumok előállítására.

Írta: dr. Cholnoky László egyet. tanársegéd. 144 ábrával.

Öszintén leírja az eddig titkolt recepteket és kezelési eljárásokat, amelyek felbecsülhetetlen értékűvé avatják ezt a kitűnő szakmunkát. A kezeléseket és gyógyszereléseket stb. leírása, oly részletességgel és pontossággal történik, amelynek gyakorlati értékei valóban nélkülözhetetlenek és pótolhatatlanná teszik e kitűnő művet minden kozmetikus számára.

A könyv ára: 565 lei és portó.

Kapható: Könyvosztályunknál.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Külföldről

Tanító család
diáklányokat teljes el-
látásra elvállal. Cim a
kiadóban.

Lakás

Kiadó
urinőnek szép butoro-
zott szoba. Ugyanott
diáklányokat teljes el-
látásra elvállalok. Ora-
dea, Str. Aurel Vlaicu
No. 33.

Egyszobás
konyhas lakás szeptem-
ber 1-re kiadó. Oradea,
Str. Take Jonescu 40.

Kiadó
szolid urinőnek utcai
butorozott szoba. Ora-
dea, Treb. Laurian 10.

Butorozott,
elegáns utcai szoba kül-
lönbejárattal 1-2 sze-
mély részére kiadó.
Oradea, Str. Dr. V. Ba-
bes 12. szám.

2 vagy 3 szobás
modern földszinti lakás
november 1-re ki-
adó. Oradea, Str. Eua-
tianu No. 27.

Kiadók
egy- és kétszobás laká-
sok novemberre. Ora-
dea Str. Dimitrie Can-
temir 55.

Kétszobás,
modern parkettás, für-
dőszobás lakás, mel-
lékhelyiségekkel, no-
vember 1-re kiadó.
Oradea, Str. Regele Car-
ol 19. szám.

Központban
kétszobás, előszobás,
konyhas udvari lakás
kiadó. Str. Coșbuc 11.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén
Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5

Adás-vétel

Eladó
36 szobás penzió, ven-
dégül berendezéssel. —
Ára 1,000,000 lei. Po-
povics iroda, Oradea,
Str. Vlahuta 6. Telefon
167. szám.

Használt
fekete bádognított eladó.
Oradea, Str. Nicolae
Zsiga 50. szám.

Eladó
használt háló és ebédli
butorok. Oradea, Str.
Avram Jancu 6. szám.
Czimer.

Eladó
egy nyolchonapos feke-
te, fajtiszta német dog
him kutya. Oradea,
Str. D. Comșa 8. (Nagy-
állomásnál.)

Alkalmazás

Román-német nyelvben
tökéletes, legalább ke-
reskedelmi érettségit
tett fiatalembert keres
Nagyvállalat, Alud, Al-
ba, Str. Sándor 2. Áru-
ismerettel rendelkezők
előnyben.

Abszoláló vizsgával
rendelkező jó magavi-
seletű fiut inasnak
ajánl Plebănia, Gurba-
diu, Jud. Bihor.

Zárdák figyelmébe!
Katolikus urileány ál-
lást keres zárdánál,
csekély fizetés mellett,
mint kisegítő kiser-
szony vagy útkaró.
Cim: Zárda, Sft. Geor-
ghe, Jud. Treiscaune.

Gazdasági szakiskolát
kitűnő eredménnyel
végzett egyén, a gazda-
ságot minden nemében
járatos, állást keres. Szi-
ves megkereséseket
„Gazdász” jellegű ki-
adó továbbít.